

Regionální muzeum v Teplicích,
příspěvková organizace

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2014

REGIONÁLNÍ MUZEUM V TEPLICÍCH, příspěvková organizace

120. výročí založení Muzejní společnosti v Teplicích

Teplí tí patrioti, v čele s továrníkem Reginaldem Czermakem a Hermannem Hallwiche, usilovali

o vznik městského muzea již od 70. let 19. století. Po dlouhou dobu se pro tento záměr nedařilo získat dostatečnou podporu, což bylo mimo jiné způsobeno i souběhem existencí soukromého muzea sbíratele Antona Hermanna Fassla. Teprve v roce 1894 byla založena Muzejní společnost v Teplicích. Její zakládající shromáždění se sešlo 3. listopadu 1894 na teplickém zámku. Více informací v článku Mgr. P. Bouškové na str. 24.

Teplická muzejní společnost si v roce 1897 pronajala ve Školní ulici (dnes Rokycanova 17, obr. vpravo) celé patro domu, v jehož přízemí byly nábytkářské dílny a sklady a 2. prosince 1897 zde slavnostně otevřela muzeum pro veřejnost. Jádrem fondu nového muzea se staly Fasslovy sbírky a prvním kustodem byl jmenován A. H. Fassl. Muzeum zde sídlilo do roku 1905, kdy se přestěhovalo do vhodnějšího prostoru ve Školní ulici č. 8 (dnes zde sídlí Státní okresní archiv, pobočka Teplice).

Výroční zpráva za rok 2014

VÝRO NÍZPŘÁVA ZAROK 2014

ISBN 978- 80-85321-72 -2

Vydalo Regionální muzeum v Teplicích, p.o.
Sestavila a k tisku připravila *Mgr. Eva Klášterková*
s použitím interních materiál
Jazyková úprava *Bc. Kateřina Suchá*
Fotografie *Jan Kašpar*

Vytiskla tiskárna PW print - Petr Wolf
Kollárova 2807/8, Teplice 41501

Náklad 50 ks

Publikace je výhradním vlastnictvím Regionálního muzea v Teplicích, příspěvkové organizace, a nesmí být použita, ani její části, pro jiné účely bez jeho výslovného souhlasu.

NEPRODEJNÁ PUBLIKACE

Na obálce je reprodukován akvarel Karla Kupky (1905-1971), *Na místě bývalé židovské tvrti v Teplicích, 1949*, ze sbírek Regionálního muzea v Teplicích (G 1438).

© Regionální muzeum v Teplicích, p. o., Teplice 2015

OBSAH

Výstavy	5
TAJNOSTI Z DEPOZITÁ MUZEÍ ÚSTECKÉHO KRAJE	9
600 LET ŽID V TEPLICÍCH	10
JEŽÍŠEK - NEJSLAVNĚJŠÍ DĚDÍČKO	11
ESKÉ MODERNÍ UMĚNÍ 1922 - 1980 ze sbírek RMT a pozůstatosti Josefa Honyše	14
Exponáty, sítě, expozice a edičníinnost	17
Mgr. P. Boušková: Katastrofa na dole Nelson III – 3. 1. 1934	18
PhDr. J. Michlová: První veřejné knihovny v Teplicích	20
PhDr. B. Chleborádová: Kurt Hallegger, Rybářský žený (1937)	21
PhDr. B. Chleborádová: 140. výročí založení Odborné školy keramické v Teplicích	22
Mgr. V. Keller: 100. výročí vypuknutí 1. světové války	23
Mgr. P. Boušková: 1894 - založení Muzejní společnosti v Teplicích	23
PhDr. L. Kursová: Madona z Falkňštejna	25
REKONSTRUKCE NUMISMATICKÉ EXPOZICE	26
NOVÉ PUBLIKACE	27
Doprovodné akce	29
Služby badatelů a veřejnosti	30
X. MUZEJNÍ NOC V TEPLICÍCH	31
Poradní sbor pro sbírkotvornouinnost	32
Významné akvizice	32
AKVIZICE DO PODSBÍRKY HISTORICKÁ SBÍRKA REGIONÁLNÍHO MUZEA V TEPLICÍCH	33
INNOST JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ	35
Archeologické oddělení	35
Mgr. J. Hudec: Záchraný archeologický výzkum v Hlíbčanech	37
Historické oddělení	38
PhDr. B. Chleborádová: Nový depozitář lidového nábytku v Krupce	40
Přírodovědné oddělení	41
Knihovna	43

Útvar editela a odd lení muzejních služeb	44
Provozní - technické odd lení	45
PhDr. B. Chleborádová: Ohlédnutí za Mgr. Jitkou Budinskou (1940-2014) a Jaroslavou Dvo ákovou (1948-2014)	46
Seznam pracovník	47
Malá statistika	50
Hospoda ení	51
Hlavní úkoly roku 2015 a kontaktní adresy	52

VÝSTAVY

V roce 2014 uspořádalo Regionální muzeum v Teplicích, p.o. (dále jen RMT) ve svých výstavních místnostech, ve foyeru a v Jízdárně teplického zámku celkem 21 výstav - 5 výstav z vlastních sbírek, 11 výstav ve spolupráci a 5 výstav v pronájmu. Výstavy na teplickém zámku v roce 2014 navštívilo celkem 13 657 návštěvníků.

Následující řádky popisují krátkou charakteristiku jednotlivých výstav uspořádaných v RMT v roce 2014:

ISTÉ TEPLICKO...REALLY?

27. 2. - 30. 3. / III. výstavní místnost / 254 návštěvníků / výstava ve spolupráci

Výstavu fotografií černých skládek na Teplicku připravili studenti Gymnázia Teplice pod záštitou Nadace Telefonica v programu Think Big. Fotografie nabádali návštěvníky k zamyšlení nad problematikou udržení zdravého životního prostředí pro příští generace a texty k nim poskytovaly výchovné informace, jak snížit znečištění města Teplice. Více na www.o2ThinkBig.cz/projekty/detail/3690.

PODMO SKÁ SETKÁVÁNÍ

4. 3. - 13. 4. / Jízdárna / 1 346 návštěvníků / výstava v pronájmu

Autorská výstava 70 velkoplošných podmořských fotografií Martiny Balzarové pořízených zejména v Egyptě, Vietnamu a Indonésii. Na velkých snímcích bylo možné si prohlédnout živočichy, kteří jsou ve skutečnosti velcí jen několik málo centimetrů a pokochat se i širokouhlými záběry na kouzelný podmořský svět. Součástí výstavy bylo i několik panelů se zajímavými „drby“ a biologickými informacemi o vybraných druhích mořských živočichů.

TAJNOSTI Z DEPOZITÁŘU MUZEÍ ÚSTECKÉHO KRAJE

21. 3. - 11. 5. / výstavní místnosti / 515 návštěvníků / putovní výstava z vlastních sbírek

Putovní výstava neobjevených předmětů z depozitářů dvanácti muzeí Ústeckého kraje, která vznikla za podpory Fondu malých projektů Euroregionu Krušnohoří z programu Cíl 3/Ziel 3 na podporu partnerské spolupráce mezi českou republikou a Svobodným státem Sasko. (Více na str. 10)

NEPÁL O IMAMAT JELIŠKY

14. 4. - 11. 5. / III. výstavní místnost / 183 návštěvníků / výstava ve spolupráci

Výstava poslední série fotografií Matje Jiřky, v nově jeho nedožitým 33. narozeninám. Autor byl absolventem Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze. Mimo sportu se aktivně podílel na celé řadě dalších kulturních a uměleckých aktivit. Fotografie Nepálu byly pořízeny na svatební cestě autora.

VÝSTAVA VÝTVARNÉHO OBORU ZÁKLADNÍ UM LECKÉ ŠKOLY TEPLICE

18. 4. - 18. 5. / Jízdárna / 250 návštěvníků / výstava v pronájmu

Tradiční výstava nejlepších výtvarných výtvorů žáků a studentů ZUŠ Teplice. Svou tvorbu představili jak předškoláci, tak maturanti, kteří tradičními i netradičními výtvarnými technikami zobrazují svět kolem nás, což je zajímavé, trápivé a ošemetné.

OBOJŽIVELNÍCI A PLAZI SEVEROZÁPADNÍCH ČECH

21. 5. - 29. 6. / III. výstavní místnost / 630 návštěvníků / výstava z vlastních sbírek

Výstava velkoformátových fotografií, společně s ukázkou živých zástupců herpetofauny, přiblížila návštěvníkům zajímavý svět obojživelníků a plazů. Fotografie zobrazovaly pozoruhodné životní projevy všech druhů těchto živočichů vyskytujících se na území české republiky. Výstavu doprovázela celá řada aktivit pro děti.

HISTORICKÉ KOČÁRKY HANKY MÜLLEROVÉ

30. 5. - 27. 7. / Jízdárna / 1 325 návštěvníků / výstava ve spolupráci

Nostalgická výstava historických kočárek ze sbírky teplické sběratelky Hanky Müllerové, která se svému koníku věnuje od útlého mládí a stala se v tomto oboru specializovanou historičkou. Pohledem na výstavu stejně jako ona návštěvníci teplického zámku ocenili, že otcové dříve z minulosti v novějším světě našli skutečně to nejlepší a bylo by hrozným neštěstím jejich láskyplnou péči neocenit.

600 LET ŽIDŮ V TEPLICÍCH

31. 5. - 5. 10. / výstavní místnosti / 965 návštěvníků / výstava ve spolupráci

Výstava uspořádaná k oslavám 600 let Židů v Teplicích prezentovala výsledky historických bádání, ale i skutečné příběhy lidí, kteří se

v Teplicích narodili nebo zde žili a jejich často nelehké osudy ovlivnil židovský povod. (Více na str. 11)

ZAPOMÍNÁNÍ U ENCIZN MECKÉ UNIVERZITY V PRAZE

31. 5. - 5. 10. / foyer / výstava ve spolupráci

Výstava, kterou připravilo Collegium Europaeum (www.collegium-europaeum.cz), upozornila na významné osobnosti Německé univerzity v Praze, vytvořené z naší národní paměti nacionálně-socialistickým i komunistickým režimem.

VÝSTAVA MATURITNÍCH PRACÍ ATELIÉRU GRAFIKY A DESIGNU STŘEDNÍ ŠKOLY OBCHODU A SLUŽEB TEPLICE

1. 7. - 24. 8. / III. výstavní místnost / 533 návštěvníků / výstava v pronájmu

Výstava výtvarných maturitních prací studentů různých ateliérů, kteří pod vedením zkušených pedagogů vytvořili velmi krásná umělecká díla.

TRADICE A MOŽNOSTI

20. 8. - 7. 9. / Jízdárna / 699 návštěvníků / výstava v pronájmu

Výstava prezentovala výsledky 12. mezinárodního malířského symposia, jehož tradičním pokračovatelem je český porcelán Dubí, akciová společnost, která v roce 2014 oslavila 150. výročí založení.

ASINVESTOVANÝ DO UMĚNÍ SE NEPOUŠTÍ

2. 9. - 21. 9. / III. výstavní místnost / 218 návštěvníků / výstava ve spolupráci

Jan Werich říkal, že čas strávený na rybách se nepouští. Pan profesor Bartoň, který vede v Ústí nad Labem výuku malby, tento slogan pozměnil a použil pro název výstavy svých žáků, kteří zařadili své prvotiny malovat až ve zralém věku. Umění omlazuje a dává jiné úhly pohledu, jak jste se mohli přesvědčit na výstavě v teplickém muzeu.

800 LET OD PŘÍCHODU BENEDIKTINŮ NA BROUMOVSKO A POLICKO

19. 9. - 21. 11. / Po stopách zaniklého kláštera v Teplicích / výstava ve spolupráci

Panelová výstava k 800. výročí příchodu benediktinů na Policko a Broumovsko, o významu benediktinů pro Broumovsko i celou střední Evropu. (Více na www.viabenedictina.cz)

2. FESTIVAL ZUŠ ÚSTECKÉHO KRAJE

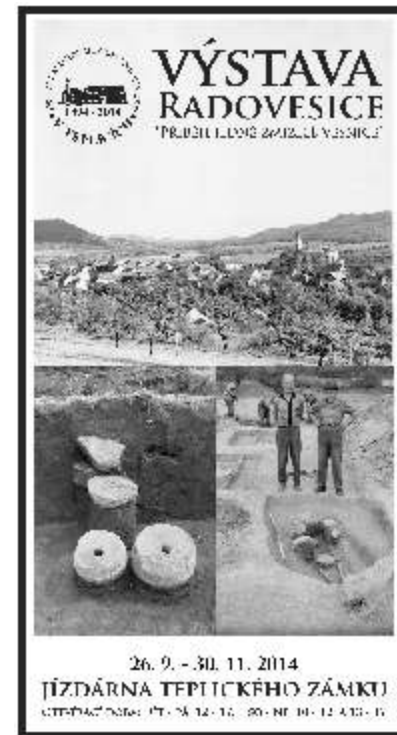
22. 9. - 13. 10. / III. výstavní místnost / 91 návštěvníků / výstava ve spolupráci

Výstava laureátů soutěží základních uměleckých škol.

RADOVESICE – PŮBĚH JEDNÉ ZMIZELÉ VESNICE

26. 9. - 30. 11. / Jízdárna / 620 návštěvníků / výstava z vlastních sbírek

Výstava archeologických nálezů známého keltského pohřebiště objevených při archeologickém výzkumu v Radovesicích, obci zaniklé z důvodu rozsáhlých inondací v Severních Čechách.

KATASTROFY LIDSKÉHO TĚLA

20. 10. - 26. 10. / III. výstavní místnost / 2015 návštěvník / výstava v pronájmu

Panoptikum 25 voskových figurín lidských anomálií, které inspirovaly tvůrce filmových hororů, vytvořené umělci v Petrohradském antropologickém muzeu. K jejich výrobě byly použity lékařské oční a zubní implantáty a do vosku vpichované pravé lidské vlasy, proto působí dokonale živým dojmem.

KRIMINALISTIKA VE FOTOGRAFII

24. 10. - 14. 12. / výstavní místnosti a foyer / 290 návštěvník / výstava v pronájmu

Výstava vznikla ze soutěže, do které bylo zasláno 125 fotografií od 26 autorů. Odborná nezávislá porota vybrala padesát fotografií a autorů, které budou vidět z 24. 10. do 14. 12. 2014.

NÁVRATY VOLY SKÝCH ZEMÍ

6. 11. - 30. 11. / III. výstavní místnost / 250 návštěvník / výstava ve spolupráci

Putovní výstava, která se představila na celostátní konferenci k 65. výročí reemigrace vlny ukrajinských emigrantů v Senátu ČR. Zachytila osudy i zásluhy ukrajinských krajanů, kteří tvoří významnou, ale málo známou kapitolu dějin našeho národa.

JEŽÍŠEK, NEJSLAVNĚJŠÍ DĚJÁTKO

28. 11. - 1. 2. 2015 / výstavní místnosti / 1034 návštěvník / výstava z vlastních sbírek

Tradiční vánoční výstava z muzejních sbírek a zápis ječek z ostatních muzeí tentokrát v nově upravené Ježíškově. (Více na str. 12)

DEJINY NĚPLASTIKY V JAVESKÉ ZEMĚ

1. 12. - 1. 2. 2015 / III. výstavní místnost / 800 návštěvník / výstava ve spolupráci

Výstava talentovaného a pracovitého umělce představila množství výjimečných děl a dalších plastik.

ESKÉ MODERNÍ UMĚNÍ 1920 - 1980 ze sbírek RMT a pozůstalosti Josefa Honyse

12. 12. - 1. 2. 2015 / Jizdárna / 302 návštěvník / výstava z vlastních sbírek

Ojedinelá výstava z muzejních sbírek a pozůstalosti teplického autora, výtvarníka a básníka Josefa Honyse (1919-1969). Výstava představila 19 autorů v kvalitním souboru 45 maleb, kreseb, grafických listů a plastik, a vznikla na počest 120. výročí založení Muzejního spolku, který inicioval otevření muzejních expozic i budování sbírkových fondů pravidelně představovaných veřejnosti. (Více na str. 14)

TAJNOSTI Z DEPOZITÁ MUZEÍ ÚSTECKÉHO KRAJE

Výstavní místnosta tepleckého zámku, 21. 3. - 11. 5. 2014

Ústecký kraj bývá mylně pokládán za turisticky méně atraktivní region, p estože v n m najdeme tém 20 muzeí a galerií, jež ve svých sbírkách uchovávají cenné poklady. Žp ístupnit spole n své vzácné sbírky nejšířší ve ejnosti se rozhodla muzea Ústeckého kraje již t etím projektem, tentokrát pod názvem Tajnosti z depozitá muzeí Ústeckého kraje.

Prvním spole ným po ínem 10 muzeí Ústeckého kraje byla v roce 2004 putovní výstava Kuriozity z muzeí Ústeckého kraje. Symbolem této velmi úsp šné výstavy byla cyklistka na bicyklu, která jakoby projíždí krajem a navšt vuje r zná muzea. Výstava sestávající z tém 100 neoby ejných p edm t z muzejních sbírek, putovala v pr b hu více než jednoho roku od muzea k muzeu a byla prezentována rovn ž v Historické expozici v Lobkovickém paláci v Praze v rámci projektu „Národní muzeum p edstavuje regionální muzea“.

Druhým dílem vzešlým ze spolupráce 16 muzeí a galerií Ústeckého kraje byla v roce 2007 exkluzivní publikace Tajnosti depozitá aneb p edm tys p íb hem, kterou za finan ní podpory Ústeckého kraje vydalo Regionální muzeum v Teplicích. Publikace p edstavila 150 exponát , jejichž jedine nost spo ívá v p íb hu, který vypráv jí. A už se jedná o neoby ejnost cesty od místa jejich nálezu í z rukou p vodních majitel až do muzejních a galerijních sbírek nebo tajemství jejich osudu. Na zhruba t ech stovkách stran byly v publikaci slovem i fotografií zdokumentovány p edm tyskrývající se v depozitá ích íp ístupné zrak m ve ejnosti ve stálých expozicích muzeí a galerií Ústeckého kraje.

Posledním, t etím projektem muzeí Ústeckého kraje, navazujícím na publikaci Tajnosti depozitá aneb p edm tys p íb hem, je putovní výstava Tajnosti z depozitá muzeí Ústeckého kraje, která vznikla ze spolupráce 12 muzeí Ústeckého kraje a za podpory Fondu malých projekt Euroregionu Krušnoho í z programu Cíl 3/Ziel 3 na podporu p eshraní ní spolupráce mezi eskou republikou a Svobodným státem Sasko 2007 - 2013, kofinancovaného z Fondu pro regionální rozvoj EU. Muzejníci se s pomocí Ústeckého kraje rozhodli p edstavit poklady ze svých depozitá prost ednictvím putovní výstavy nejen obyvatel m vlastního kraje, ale i ob an m sousedního Saska. Ve spolupráci s m stem Annaberg - Buchholz p ípravili putovní výstavu, která návšt vník m p íblížila vybrané sbírkové p edm ty se zajímavým p íb hem.

600 LET ŽIDŮ V TEPLICÍCH

Výstavní místnosti teplického zámku, 30. 5. - 5. 10. 2014

Výstava uspořádaná Regionálním muzeem v Teplicích ve spolupráci se Židovskou obcí Teplice k oslavám 600 let Židů v Teplicích.

Práv před 600 lety se v historii města Teplice objevila první zmínka o židovských obyvatelích města.

Historie města a jejích obyvatel je neodmyslitelně spjata. Jak se rozvíjelo město Teplice, tak se rozšiřovalo i teplické ghetto a v devadesátých letech 19. století se židovská obec v Teplicích stala druhou největší židovskou obcí v českých zemích, jejíž nově vystavěná synagoga se stala dominantou města. Na konci 30. let 20. století byla synagoga zničena a během 2. světové války spolu s téměř všakerým židovským obyvatelstvem z města zmizela. Zatímco ve druhé polovině 19. století zde žilo téměř 2000 Židů, dnes se k židovství v Teplicích hlásí jen kolem 100 lidí.

Přestože se při studiu historie města setkáváme s celou řadou židovských obchodníků, podnikatelů, umělců a dalších veřejných a vlivných osobností, jak velký význam v dějinách města Teplice židovská komunita měla, dosud nebylo odborně zhodnoceno. Oslavy 600 let Židů v Teplicích v roce 2014 k tomu byly vhodnou příležitostí. Výstava neprezentovala jen výsledky historických bádání, její podstatnou součástí byly také příběhy lidí, kteří se v Teplicích narodili nebo zde žili a jejichž často nelehké osudy ovlivnil židovský povod. Z jejich vyprávění se návštěvník výstavy dozví o historii mnohem více, než z prostých historických faktů.

Výstava má tři části. První část prostřednictvím putovní výstavy Židovského muzea v Praze a vybraných exponátů z jeho sbírek představila židovské tradice a zvyky. Tato část výstavy byla určena zejména školám. Ve druhé části se prostřednictvím dochovaných dokumentů a exponátů ze sbírek teplického muzea a Státního oblastního archivu v Litoměřicích, poky Teplice, návštěvník výstavy seznámil s šestsetletou historií Židů v Teplicích. Prezentován byl nejen vývoj a historie židovského osídlení Teplice, ale i jeho současně stopy (židovské hřbitovy nebo průmyslové podniky na někdejších židovských průmyslníků) a budovy zmizelé v relativně nedávné době (židovské ghetto a nová synagoga). Třetí část výstavy seznamovala s příběhy výrazných postav židovské komunity v Teplicích, zejména těch, k nimž lze doložit autentické předměty z muzejních sbírek. Vystaveny byly historické fotografie, grafiky, kresby, pohlednice, mapy, obrazy, knihy, sklo, porcelán a řada dalších exponátů z depozitářů teplického muzea a zápisek ze Židovské obce Teplice.

JEŽÍŠEK - NEJSLAVNĚJŠÍ DĚTÁTKO

Výstavní místnosti teplického zámku, 27. 11. 2014 - 1. 2. 2015

Vánoční výstava rozličných zobrazení stále živého předmětu nejslavnějšího dětátka jeho ztvárnění v tradici lidového kultu v českých zemích i v zahraničí.

V novodobých dějinách byl v obřadech o Vánocích Ježíšek nahrazován dědou Mrázem. Teplické muzeum se na letošní vánoční výstavě k Ježíškovi vrátilo a prezentovalo výjevy z jeho dějin na nejrozličnějších sbírkových předmětech - na podmalbách, voskových figurkách pod šturcem, perníkových formách nebo na dělných obrazech. Ježíšek je nejčastěji zobrazován ve společnosti Panny Marie, sv. Josefa, sv. Anny, sv. Antonína a Jana Křtitele.

Ježíšek má v českém prostředí tradiční podobu dítěte, které je laskavé a dětem nestraší. Má své pomocníky - andílky. Traduje se, že přilétá na bílém koni nebo vysílá andílky pomocníky s dárky. Andílci sestupují na zem na zlatých obláčích.

Svatá rodina

Patí do ní Panna Marie, malý Ježíš a sv. Josef. Svátá rodina společně vystupuje v pasážích evangelií, popisujících Narození Ježíše, Klanění Těží krále, Útek do Egypta a události po návratu z Egypta, kdy se Josef se ženou a dítětem usadil v Nazaretu.

Panna Marie byla provdána za Josefa, zprávy o jejím životě jsou zaznamenány v Lukášově a Matoušově evangeliu. V Lukášově evangeliu je popsáno Zvěstování Panně Marii andělem, že se jí narodí Boží syn - Mesiáš. Panna Marie jako Matka Boží je v křesťanství chápána jako nová Eva, svatice po otá bezděčného hříchu, královna nebes, mocná přímlovkyně za hříšníky.

Přistoupením Ježíška a manželky Panny Marie sv. Josef pocházel z rodu Davidova. Byl tesař, je patronem řemeslníků, kteří pracují se dřevem (např. tesař, truhlář). Zpočátku byl sv. Josef zobrazován jako stařec s dlouhým bílým plnovousem, bývá totiž ztotožňován se starozákonním Abrahámem. Od 16. století se začal sv. Josef zpodobňovat ve výtvarném umění jako ochránce Matky Boží a zázračného dítěte a podobu starce vystřídal postavou silného zralého muže.

Ježíš

V hebrejštině *Ješua* znamená „Hospodin je spása“. Pro křesťany je Ježíš Mesiášem podle slíbeného Izraeli, je jediným Synem a vtělením Božím. O jeho dějinách je v evangeliích velmi málo informací. Uvádí jen, že ve dvanácti letech ho rodiče zavedli do Jeruzaléma a Ježíš v chrámu „uprostřed zákoníků (židovských stařešin) naslouchá a dává otázky“.

Po átky svátku Narození Pán

P vodn se v ran k es anské církvi nesv til po první t i století žádný svátek krom oslavy velikono ního tajemství. M sto ím slavilo Kristovo narození poprvé dle dochovaných pramen 25. prosince roku 336. V ím se oslavy Narození Pán konaly v nov postavené bazilice sv. Petra. Z apoštolského m sta se svátek rozší il do Afriky, na západ a na východ Evropy. Od 7. století se 25. prosinec jako den Narození Pán stal nedílnou sou ástí oslav západní církve a jedním z p ed l liturgického roku.

P esné datum Ježíšova narození

O dni, m síci a roku, kdy se narodil Kristus, se vedly spory od po átku k es anství. Rok Kristova narození stanovil p ed polovinou 6. století skytský duchovní Dionýsius Exiguu. P edstavený jednoho z ímských klášter vypracoval nový letopo et, jehož po átkem se stal rok Ježíšova narození. Dionýsius ur il „nulu“ a rozd lil po ítání asu na dobu p ed a po narození Krista.

Datum Ježíšova narození, uvád né dodnes v církevním kalendá i, bylo nejspíše vypo ítáno myln . D íve se jako jeden z možných dn , kdy Spasitel p íšel na sv t v t le lov ka, uvád l 6. leden. ecký církevní otec, filozof a sv tec Klement Alexandrijský (žil v 1. stol. n. l.) byl p esv d en, že se Ježíš narodil 23. dne Pachom, tedy 23. kv tna. V jiných pramenech byl jako jediné správné datum zaznamenán 15. kv ten, v dalších 11. leden. Datum 25. prosince se jako den Narození Pán v pramenech objevuje teprve ve 4. století a západní liturgie ho jako závazné datum oslav svátku Narození Pán p íjala až v 7. století.

Ztvárn ní narození Ježíška ve výtvarném um ní

Kristovo narození je zpravidla situováno do chléva, respektive do d ev ného p íst ešku postaveného pro zví ata, který asto (zvlášt v pozdní gotice a rané renesanci) bývá vestav ný do trosek rozm rné antické stavby. Nejprve byl Ježíšek zpodobován pouze s volem a oslem, pozd ji p íbyla Marie, poté Josef, mudrci a pastý i. V oblastech p sobení ortodoxní církve se Kristovo narození odehrává zpravidla v jeskyni. Krom zví at a Svaté rodiny bývají od 14. století obvyklou sou ástí scény narození Krista klan ní pastý . ástí jsou zde také and lé, kte í bu v pozadí výjevu zv stují narození Spasitele, nebo jsou jako pozorovatelé p ítomni samotnému betlémskému výjevu. Na obraze Klan ní T í král od Giotto di Bondone z let 1304-1306 se poprvé objevuje zobrazení betlémské hv zdy jako komety.

V eském i evropském gotickém um ní byly váno ní události zpravidla zobrazovány jako sou ást christologických cykl , nap . Vyšebrodský cyklus od Mistra vyšebrodského oltá e. Od 2. poloviny 14. století se asto pod vlivem sílicího dobového d razu na

Krista objevuje motiv Adorace Krista, kdy se Marie malému Ježíši klaní. Příkladem je Adorace z Hluboké od Mistra t ebo ského oltá e.

V pozdní gotice a rané renesanci jsou často spojovány motivy klanění pastýřů a p íjezdu T í král . Tyto výjevy se T emi králi m íly velký figurový doprovod s bohat ě a podrobn ě zobrazenou krajinou. Vrcholn ě renesan ěn ě a p edevším barokn ěm zobrazení Narození Krista sm ũje op ětk intimit ě, která byla typick ě pro ran ě gotick ě d ěla.

V ĀNO N ĪPOSTAVYZPOHRAN Ī

Christkind

Je tajupln ě postava, která d ětem nos ě v ěno n ě d ěrky v n ěmecky mluv ěc ěch oblastech. U tkalcovsk ěch rodin v pohrani ě se vyskytovala tradice Christkinda. Zde dom ěcnosti obch ězel v ěmluvn ě tkadlec oble en ě do šatu z b ěl ěho pl ět na, n ě kdy m ěl i k ě d ěla - ěkalo se mu *Krystydl*. Hodn ě d ěti od Krystydla dost ěvaly drobn ě d ěrky - o ěšky, jabl ěka a jednoduch ě podom ěcku vyr ěb ěn ě hra ky, nap ě . panenky, kon ěky a holubi ky.

Tradice Christkinda vznikla v severn ě ěsti N ěmecka, odkud se rozš ěila na jih N ěmecka, do Rakouska a Šv ěcarska. Christkind p ěch ěz ě rozd ěvat d ěrky d ětem tajn ě, s n ěkladem mu pomáh ě b ěl ě k ě nebo osl ěk, d ěrky d ěv ě do st ěvic nebo do pun ochy.

Weihnachtsmann - „v ěno n ě muŹ“

V protestantsk ěch kraj ěch N ěmecka se rozš ěila v 19. stolet ě postava v ěno n ěho d ěrce - Weihnachtsmanna, kter ě p ěn ěš ě d ětem d ěrky v kraj ěch severn ěho, st ědn ěho a v ěchodn ěho N ěmecka.

Zrod a rozš ěen ě podoby v ěno n ěho muŹe se p ěpisuje mal ě ě Moritzci von Schwindovi, kter ě v roce 1847 namaloval star ěho vousat ěho chlap ěka v pl ěš ěi s kapuc ě, nesouc ěm stromek se sv ě k ěmi, pod jm ěnem Herr Winter. Weihnachtsmann m ě rezav ě vlasy a vousy, nos ě pl ěš ě s kapuc ě a cestuje na osedlan ěm divok ěm v ětru.

Ruprecht

Rozd ěval v ěno n ě d ěrky d ětem v Krušnoho ě. Byl to ěrn ě v ěled ěn, kter ěm straš ěvaly matky sv ě d ěti, kd ěŹ hodn ě zlobily. Do domu se dost ěval kl ě ovou d ěrkou nebo škv ěrou v okn ě. Ruchrecht byl mohutn ě postavy, k ě Ź ěm ěl jako uhel a z od vu mu koukala sl ěma. V ruce t ěmal et z a p ěs rameno nesl velk ě v ěk.

Pokud byly d ěti hodn ě, vyndal Rupecht z pytle d ěrky, kd ěŹ ale zlobily, str ěil je do vaku a odnesl pry ě, aby je sn ědl. Tento nev ědn ě v ěno n ě tvor je velmi podobn ě ěrtu, kter ě v ěch ěch doprov ěz ě Mikul ěše. Ruprecht chod ěl a rozn ěš ěl d ěrky s ěm nebo obch ězel d ěm od domu spole ěn ě skupinou tzv. Kristov ěch chlapc ě. Jednalo se o sedm ětrn ěc ělet ěch hoch ě, kte ě ě byli p ěvle en ě za sv ětce, and ěla a ěrta. Kd ěŹ veš ěl Ruprecht do domu, ěn ěl et zem a zp ěval straš ědelnou p ěse o z ěl ěch d ětech.

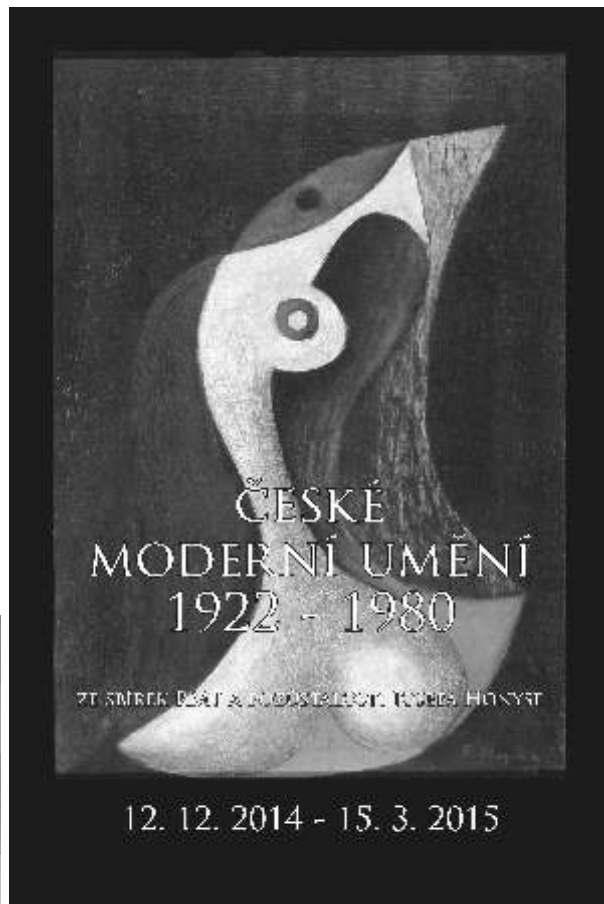
Bc. Mark ěta Kašparov ě, kur ětorka v ěstavy

O hudební doprovod p i vernisáži se postarali studentky a studenti Konzervato e Teplice

Pohled do výstavní místnosti

Obálka katalogu výstavy

ESKÉ MODERNÍ UM NÍ 1922 - 1980 ze sbírek RMT a poz stalosti Josefa Honyse
Jízdárna teplického zámku, 12. 12. 2014 - 15. 3. 2015

Muzejní sbírky - zátíší vanitas nebo živoucí skladba možností nahlédnutí do netušených asoprostorových dimenzí? Jaký prostor zde má um ní, není-li instituce muzeem um ní? A lze jím p ipomínat vývo í?

Uplynulo 120 let od založení teplické muzejní společnosti, která získané sbírky zp ístupnila v roce 1897.¹ Jejich zam ění zpo átku odpovídalo statutu m stského muzea a výtvarné um ní se využívalo pouze jako doklad historického vývoje. Tento pohled se zm ěnil ve 30. letech 20. století, ve kterých mladá generace volala po založení galerie sou asného um ní eských N mc . Sekci výtvarného um ní p í teplickém muzeu se poda ilo galerii nejen otev ít, ale také za ádit Teplice mezi významná um lecká centra.² Úsp šnou éru ukon il rok 1938 a navázat na tuto tradici se poda ilo až v 60. letech. Muzeum se stalo pro prezentaci um ní op t dobrým místem, tentokrát pro sou asnou eskou generaci hledající svobodu um leckého výrazu. Tradice galerijn ípojatých výstav pokračovala ve st ídání autorských a kolektivních prezentací. Legendou se stala společná výstava Jana Koblasy a Mikuláše Medka, kulturních postav generace, která se koncem 50. let 20. století p íklonila k abstrakci. Výstava v roce 1963 „završila heroické období nástupu nového um ní, stala se významnou kulturní událostí a znamenala nástup do ofenzívy, v níž pak v následujících letech toto um ní získávalo stále v tší ohlas doma í v zahrani í, protože bylo pochopeno jako silný hlas volající po svobod ě.“³ V teplické galerii DÍLO uspo ádal J. Koblasa první samostatnou výstavu již v roce 1958 a ve svém teplickém ateliéru tvo il až do svého odchodu do emigrace v roce 1968. Rok 1969 ukon il další ztracenou etapu teplických nad jí, „stihla“ se v n m konat ještě velkoryse plánovaná výstava „Konfrontace 69“, prezentace grafiky 30 severo eských výtvarník ů a p ízvaných pražských host ů, která m la být generálkou na celostátní grafické bienále, jež se m lo pravidelně konat od roku 1970. Na výstav se ud lovala také ocen ění, hlavní cena byla p íd lena Ji ímu Johnovi (1923-1972), druhá J. Koblasovi a t etí teplickému malí í a grafikovi Zde ku Veselému (1932). J. John a Z. Veselý darovali svá díla do muzejních sbírek, stejn ě jako jiní auto í z p edchozích výstav. Dary stojí u zrodu kvalitní sbírky eského moderního um ní teplického muzea, která nazna uje v základních sm rech jeho vývoj, od klasické malby p es kubismus, poetismus až k abstrakci. Obraz teplického výtvarného d ní v 60. letech by nebyl úplný, kdyby se v jeho schématu neobjevilo jméno Josefa Honyse (1919-1969), jehož experimentální výtvarná a literární tvorba se „nesm le“ vkradla do eského um ní.⁴ Jubilejní rok teplického

¹ Zakládající shromážd ění Muzejní společnosti se sešlo na zámku v Teplicích 3. 11. 1894. Slavnostní otev ění muzea prob hlo 2. 12. 1897.

² VICE BOHUSLAVA CHLEBORÁDOVÁ, *Ztracená léta a nad je*, in *Mladí lvi v kleci*, Liberec 2013, s. 190-201.

³ PETR WITTLICH, *Jan Koblasa*, katalog výstavy, Severo eská galerie v Litom ících, Galerie výtvarného um ní Cheb, Galerie výtvarných um ní Karlovy Vary, Regionální muzeum v Teplicích 1991, Krajská galerie Hradec Králové 1992. Výstava byla v nována díl m Jana Koblasy ze 60. let 20. století.

⁴ JOSEF HONYS, *Nesmelián aneb do experimentálních text ů vstup nesm íj*, Praha 2011. Kniha obsahuje výbor z rozsáhlé literární a výtvarné poz stalosti. Sbírk a, která v roce 1969 již bohužel nevyšla, p ínáší vývoj Honysovy tvorby od 30. let po rok 1968 v etn výtvarných prac í a stru něho životopisu.

muzea p íjal jakousi záštitu nad životními výro ími Josefa Honyse, jehož život byl v ervnu roku 1969 tragicky ukon en.

Obrazné zátiší muzejních sbírek poskytuje mnohem širší prostor prezentaci p íb hu nejen kolem vzniku díla, ale také kolem jeho pohybu mezi sbírkami, a soukromých sbíratelů nebo ve ejných institucích. Poskytuje také p edstavu o zp sobech nabývání p edm t , plánovit získávaných i živeln nabývaných, kam m že pat í i rozhodnutí vedené soudní mocí. V roce 1987 p íjalo teplické muzeum ást sbírky Ctibora Erbana, dnes prakticky neznámého sb íratele. O jeho sbírce informoval snad jen regionální deník Sm r v roce 1968.⁵ Zde poprvé padá zmínka o ojediné lé soukromé galerii v malém m ste ku Hrob na severu ech. Ctibor Erban (vlastním jménem Tibor Erdélyi), lov k, v jehož osobním p íb hu rezonuje absurdita minulého století, se narodil v Budapešti, mládí prožil v Ružomberoku, v letech 1923-1930 prošel univerzitním vzd lání, mezi lety 1930-1931 absolvoval vojenskou léka skou školu, poté v letech 1932-1938 p sobil jako vojenský léka na n kolika místech na Slovensku i v echách. Židovský p vod mu p ínesl všechna možná utrpení ve vále ných letech - Terezín, Mathausen, pochod smrti. Ztratil manželku, p íbuzné, zmizela i jeho první sbírka moderního um ní. Ihned po válce p sobil jako léka v ervených Janovicích, v roce 1946 odešel do D ína, kde v roce 1947 p íjal nové p íjmení Erban.

V 50. letech vstoupil do KS , netrvalo však dlouho a zažádal o zrušení lenství, a následn byl vyhozen z d ínské nemocnice. V roce 1960 se s rodinou p est hoval do Hrobu u Teplíc. P sobil v dnes již neexistujícím domov d chodc pod Doubravskou horou v Teplících a pak jako praktický léka v Hrobech. Po odchodu do d chodu v roce 1972 se s manželkou p est hoval do Chot bo e, kde po t žké nemoci zem el v roce 1975. Sběrka Ctibora Erbana vznikala v ústraní, byla však budována na základ hlubokého zrnalectví a citu pro eské moderní um ní i nezdočné v le jej vlastnit. Od sbírání reprodukcí v mládí se propracoval k jediné né kolekci originál a to v dob , která nebyla soukromému vlastnictví v bec naklon na. O jeho p edvále né sbírce nevíme nic, o povále né si lze utvo it obraz z vystaveného souboru a ze zmín ného lánku, který p ínáší zprávu o kolekci grafiky a kreseb, ve kterých byla nap . díla Františka Tichého (1896-1961), Josefa apka (1887-1945), Josefa Lady (1887-1957), Františka Muziky (1900-1974), soubor grafických list ů Josefa Šímy (1891-1971), ale i Marca Chagalla (1887-1985) a Maurice Vlamincka (1876-1958). Po smrti C. Erbana byla sbírka rozpušt na, ást byla prodána, ást prošla soudním ízením, jehož výsledkem bylo p evedení obraz ů, kreseb a grafických list ů do sbírek Regionálního muzea v Teplících. Doklady, které by vyjasnily p vod Erbanovy sbírky, nejsou bohužel k dispozici, prozatím se tajemstvím halí i celkový po et d l. N která díla nesou razítka velkého sb íratele moderního um ní Jaroslava Borovi ky (1912-2009), nabízí se tak paralely s jeho spletitým životním p íb hem a smutným koncem jeho sbírky i domn nka, že C. Erban zakoupil díla práv z tohoto souboru.

Um lecké sbírky, i když se šrámy, ustály historické turbulence uplynulých 120 let teplického muzejnictví a pat í dnes k jeho nejv tším poklad m. A jak jinak než jejich zp ístupn ím oslavit tak významné výro í?

PhDr. Bohuslava Chleborádová, kurátorka výstavy a autorka katalogu

⁵ Rehabilitace, *SM R*, regionální deník, Teplice, 19. 6. 1968, . 25.

EXPONÁT M SÍCE

Mezi výstavami po ádanými Regionálním muzeem v Teplicích je nutno zmínit i výstavu nazývanou Exponát m síce, která probíhá již od února roku 1998. Každý m síc je ve vstupních prostorách muzea zdarma p edstavena kolekce nebo samostatný zajímavý p edm t z muzejních sbírek. K vystavenému exponátu je p ipojen krátký text, který seznamuje návštěvníky s charakteristikou a historií p edm tu a jeho pozicí ve sbírkách. Jednotlivé exponáty m síce si prohlédnou všichni p íchozí, takže pokud chceme uvád t hypotetický počet návštěvníků , tak je v roce 2014 shlédl v souhrnu v tší počet osob, než je celková ro ní návštěvnost RMT.

LEDEN Mgr. P. Boušková: 80. výro í katastrofy na dole Nelson

ÚNOR Ing. R. Vl ek: Výr velký (Bubo bubo)

B EZEN PhDr. J. Michlová: První veřejné ítárny v Teplicích

DUBEN Bc. M. Kašparová: Co bylo d íve, vejce nebo slepice

KV TEN Mgr. K. Laufová: Poh ební ritus a funerální keramika v prav ku

ERVEN PhDr. B. Chleborádová: Kurt Hallegger, Rybá ovy ženy (1937)

ERVENEC Mgr. V. Keller: 100. výro í vypuknutí 1. sv tové války

SRPEN PhDr. J. Michlová: Mozart a Salieri v Teplicích

ZÁ Í Ing. R. Vl ek: Kormorán veliký

ÍJEN PhDr. B. Chleborádová: 140. výro í založení Odborné školy keramické v Teplicích

LISTOPAD Mgr. P. Boušková: Založení Muzejní společnosti v Teplicích - 1894

PROSINEC PhDr. L. Kursová: Madona z Falkenštejna

Archiv exponát m síce roku 2014 najdete na adrese <http://www.muzeum-teplice.cz/exponaty-mesice-2014/>

EXPOZICE

Stávající expozice v roce 2014 navštívilo na teplickém zámku 7 431 návštěvníků (z toho 1 584 lidí románskou expozici Po stopách zaniklého klášteera v Teplicích) a Muzeum Krupka 1 751 návštěvníků .

EDI NÍ INNOST

V roce 2014 byla sestavena a v 50 kusech vytišt na Výro ní zpráva Regionálního muzea v Teplicích za rok 2013, vyšlo druhé upravené vydání publikace Jany Michlové ZÁMECKÉ DIVADLO V TEPLICÍCH - Divadelní cedule ve sbírce knihovny muzea, bylo vydáno další íslo sborníku Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích . 30/2014 a byl publikován katalog výstavy ESKÉ MODERNÍ UM NÍ 1922 - 1980 ze sbírek RMT a poz stalosti Josefa Honyse (více na str. 15 - 16).

EXPONÁT M SÍCELEDNA

Katastrofa na dole Nelson III – 3. 1. 1934

Dole Nelson na hnědé uhlí byl vybudován v roce 1876 anglickou těžáskou společností založenou Williamem Reffemem v Oseku v blízkosti nádraží duchcovsko – podmokelské trati. Svě pojmenování získal podle britského admirála napoleonských válek.

Ve středě 3. ledna 1934 v 16 hodin 45 minut došlo na dole Nelson III. k obrovské katastrofě. Nastal výbuch uhelného prachu, země se otásla a z těžních vřídolů vyšlehl plameny. V okamžiku exploze byla pod zemí celá odpolední směna – 142 horníků. Těžní vřídla byly nakloněny, těžírna uhlí, strojírna i správní budova zdemolovány. Vstup do jámy byl troskami zcela zasypán. Na místo nešťastí se brzy dostavily záchranné sbory nejen z dolu Nelson, ale i z okolních dolů a hasičské oddíly z celého duchcovského okresu. Vyděšení lidé z okolí se sbíhali k místu exploze, mezi nimi ženy horníků z odpolední směny. Kolem šesté hodiny se objevili těžníci i živí havíři, kteří unikli v trnou jámou Nelson VII. Záchranáři provedli několik pokusů o sestup do v tracích jam, avšak jedovatý dýchací plyn znemožnil další záchranné práce. Do podzemí se nakonec naverdostalo záchranné mužstvo z dolu Alexander, vybavené kyslíkovými maskami. Celou noc pak sjížděli další horníci do šachty VIII a o půlnoci se jim podařilo proniknout do dolu Nelson III. Našlo se pouze 11 mrtvých, dva lidé zahynuli v troskách dřevěných budov.

Následující den musely být dle Nelson III i s 81 havíři a jeho odbočka Nelson VIII s 48 havíři z bezpečnostních důvodů uzavřeny, nebo trvající požár mohl způsobit další exploze. Dle přesto dále hořel takovým žarem, že byly i poklopy jam žhavé. O dva dny později došlo k dalším výbuchům. Bylo jasné, že nemohl nikdo přežít. V těžina horníků zemřela otravou oxidem uhelnatým, který se vytvořil v dole výbuchem uhelného prachu. Některá tělesa zemřelá silou výbuchu, upálením.

Ještě v den exploze přijeli před půlnocí do Oseka zástupci vlády – ministr veřejných prací Jan Dostálek, ministr vnitra Jan Černý a následujícího dne i předseda vlády Jan Malypetr s ministrem sociální péče Ludwigem Czechem. Dostavil se také předseda senátu Národního shromáždění František Soukup, dva poslanci, zástupci odborových organizací a bášských úřadů. Předseda revírního bášského úřadu v Mostě vládní rada Karel Jízl byl okamžitě odvolán ze své funkce. Byla jmenována vyšetřující komise, složená z bášských odborníků a znalců. Zjistilo se, že katastrofa nenastala nepředvídatelnou živelně

pohromou, ale šlo o výbuch špatně uskladněného a neodklizeného uhelného prachu vzniklém požárních plynů, jemuž bylo možné vhodnými opatřeními zabránit. Dlouholetý šéf Nelson III. totiž nebyl považován za nebezpečný z hlediska možného výbuchu, i když se tam vyskytovaly zápary a požáří. Ale po zavedení nové dopravní technologie pomocí nákladních žlabů se extrémně zvýšila produkce uhelného prachu, který byl nedostatečně zkrápněn. Na výstražné signály, že něco není úplně v pořádku, nebylo reflektováno. Třetí den po katastrofě byl zatčen vedoucí inženýr dolu Nelson III. Stephan Beisser.

Nelsonská tragédie vyvolala nebývalý ohlas nejen v Čechách, ale i v zahraničí. Probíhaly protestní demonstrace a stávky horníků. Areál šachty musel být hlídán desítkami vojáků.

8. ledna 1934 se konal v Oseku pohřeb 13 obětí nelsonské katastrofy (129 ostatních mrtvých zatím zůstalo pohřbeno v vzdálených hlubinách dolu). Rakvy s ostatky byly z járnice oseckého hřbitova přeneseny na katafalk na nádvoří cisterciáckého kláštera, kde proběhl církevní obřad. Poté šel pohřební průvod za zvuku zvonů a sirén mezi tisícíhlavým špalírem na osecký hřbitov. Mezi oficiálními účastníky pohřbu byli i zástupci vlády. Odhadem bylo na pohřbu přítomno 60 až 80 tisíc lidí z celé republiky. Téhož dne byli zatčeni ústřední editel Mostecké uhelné společnosti Hermann Löcker, báňský editel Vilém Karlík a pět zodpovědných pracovníků z dolu Nelson (záhy byli ale na kauci MUS propuštěni).

Na Duchcovsku se na dolech na znamení smutku ten den nepracovalo. Těžká Praha vzdala poslední ústoupky obětem na Nelsonu, ve třetí hodiny odpoledne byla rozžata všechna uliční svítlidla a doprava byla na hodinu zastavena. Ve prospěch pozostalých byly organizovány sbírky mezi jednotlivci i mezi institucemi. Solidárnost byla obrovská. Po obětech zůstalo 128 vdov a 266 sirotek. Pěstování situace pozostalých nebyla dobrá, a tak hornické vdovy již 19. ledna na Nelsonu demonstrovaly za proplacení mzdy po svých zemřelých mužích, po dalších neúspěšných protestních akcích se 27. března odebraly protestovat k parlamentu do Prahy. Jejich požadavky však nebyly splněny a tak 106 vdov a 41 sirotek odjelo 12. dubna opět do Prahy. Teprve 28. dubna vláda rozhodla o rozdání sbírky, čítající 3 300 000 korun, mezi pozstalé. Třetina byla vyplacena v hotovosti, zbylé dvě třetiny uloženy sirotkům na vkladní knížky. Dne 28. března 1934 došlo na Nelsonu III. k dalšímu výbuchu nahromaděných plynů při otevírání vzdáleného dolu, přičemž přišel o život dva havíři. Počet obětí tak stoupl na 144 osob.

Mostecká uhelná společnost se stále zdráhala vyplatit vdovám dlužnou mzdu po haváriích. V vzdáleném dole totiž dosud zůstávala stále 104 havířů. Vdovy podaly na společnost žalobu, ta však byla zamítnuta. Mezitím probíhaly vyprošovací práce a ostatky mrtvých byly postupně vyvedávány. To trvalo více než čtyři roky, poslední tělo bylo vyneseno koncem února roku 1938. Stejnou dobu bez úspěchu usilovaly pozstalé ženy o odškodnění několika žalobami. Soud vznesl závazný verdikt těsně před okupací československého pohraničí. Jako příčinu katastrofy stanovil explozi uhelného prachu, vyvolanou výbuchem požárních plynů a způsobenou vyšší mocí. Za havárii nebyl nikdo osobně uznán vinným.

Škody způsobené explozí byly tak obrovské, že provoz na dole Nelson mohl být obnoven až v roce 1941, kdy byl přelomen dolu Alexander.

Mgr. Pavlína Boušková

EXPONÁT M SÍCE B EZNA

První veřejná knihovna v Teplicích

Stopy prvních knihoven pro širší okruhy obyvatelstva nalezneme v poslední třetina 18. století v Praze, Brně a v Plzni. V Teplicích s ohledem na provoz teplických lázní se dbalo vedle lázeňské společnosti. Vedle pořádání výletů do okolí, plesů, koncertů a divadelních představení měli návštěvníci zájem být informováni a hledali také rozptýlení četbou knih. Poptávce zprvu vyšli vstřícní knihkupci a vydavatelé, kteří otevřeli tzv. knihovny a prodávali knihy. V našem městě se objevil zprvu v letních měsících několik z vídeňských a pražských vydavatelů, například Enders, Haase nebo Jeábek, který od prvních let 19. století vydával soupisy lázeňských hostů a v knihkupectví v domě č. 56 „Fíkovník“ v Dlouhé ulici otevřel knihovnu. Další knihovny nabízející tituly novin a časopisů z celé Evropy sídlily v třicátých letech 19. století v „Ruského hotelu“ na Tržním náměstí (Fontána). V knihovně v Zahradním domě uzámknutá mohla být titul noviny vybrat i „Pražské noviny“.

Nejstarší knihovna se objevila v Teplicích již na přelomu 18. a 19. století zásluhou knihkupce a vydavatele J. Spenglera a byla v provozu více jak padesát let v domě „Zelený kříž“ v Lázeňské ulici. Tituly si mohli vybrat z desetitisícového fondu za nepatrný obnos knihy v němčině, francouzštině nebo v angličtině. Co nejvíce etličtější tituly? Mnozí autoři z Spenglerova katalogu jsou pro dnešního čtenáře zapomenutí, ale setkáváme se zde i se jmény autorů oblíbených i po dvou staletích, například: W. Scotta, G. Byrona, J. F. Coopera, A. Dumase, Ch. Dickense, E. Sue a V. Huga.

Knihovna Spenglerova knihkupectví však obsahovala pouze jediný svazek v češtině: pražský tisk z roku 1820 „Divadlo“ od Jana Nepomuka Štápanka. Česká knihovna vznikala v Teplicích až v 2. polovině 19. století zásluhou českých spolků. „Česká městská veřejná knihovna Jiráskova v Teplicích“ byla založena po vydání tzv. knihovnického zákona roku 1919. Své sídlo měla zprvu v Zahradním domě, později na Zámeckém náměstí v domě „Zlatý kříž“. Česká knihovnická rada zajistila roku 1931 místnost v přízemí družstevní novostavby „Bytové péče“ v Alejní ulici v prostorách družstevního bytu č. 5. Rok 1938 zpečetil osud nejen české knihovny na šest let, ale i osud rozsáhlé „Městské německé knihovny“ ve Školní ulici, vedené v letech 1913 až 1939 vzdělaným profesorem O. Dreyhausenem. Po jeho vynuceném odchodu roku 1939 a šesti letech války německá knihovna zanikla. Teplíčané i dnes mají dobře vybavenou knihovnu v Lípové ulici. Jak budou vypadat knihovny? Budou knihovny ještě plně tištěných knih nebo je nahradí e-knihy?

A svazky z nejstarší teplické knihovny a obou předválečných knihoven? Některé jsou uchovány v knihovně teplického muzea, zejména tištěné soupisy lázeňských hostů, průvodce městem, almanachy a staré teplické noviny. Jsou opatřeny vyhledávací novou generací čtenářů, ale nesou stopy užívání předchozími generacemi. Mnohé proto nejdříve dostane do rukou knihář-restaurátor, než knihu opatří otevřená dnešní čtenář. Proto jsme zvolili jako exponát městské knihovny roku 2014 ukázkou dokonalého díla restaurátora teplického muzea Ladislava Faigla (21.1.1974 – 8.5.2011).

PhDr. Jana Michlová

EXPONÁTYM SÍCE ERVNA A ZÁ Í

Kurt Hallegger, Rybá ovy ženy (1937)

Exponátem m síce ervna je kvaš Kurta Halleggera (1901 – 1963), malí e a scénografa, lena skupiny Prager Secession. V Teplicích vystavoval v letech 1933 a 1937. Presentovaný obraz byl sou ástí tehdejší teplické galerie moderního um ní, která byla založena p í teplickém muzeu p ed 80 lety.

K. Hallegger zahájil studia malí ství na Akademii ve Vratislavi, v letech 1920-1922 pokračoval ve Vídni a studia ukončil roku 1923 v Praze. Studijní cesty podnikl do ecka, Itálie, Francie, Maroka, Špan lska a Portugalska. V období let 1926-1945 pracoval v Praze ve vlastním ateliéru. V roce 1932 se stal lenem spolku pražských um lc n mecké národnosti Prager Secession (Pražská secese), se kterou vystavoval vedle malí e Georga Karse (1880-1945), Willi Nowaka (1886-1977), Maxe Kopfa (1892-1958) nebo socha ky Mary Duras (1898-1982) a mnoha jiných. Spolupracoval také s n meckým pražským divadlem jako scénický výtvarník. Z eskoslovenska odešel dobrovoln v

roce 1945 do N mecka a zde se v noval p edevším scénografií, pracoval pro divadla v Mnichov a Norimberku, ale také ve Švýcarsku, Rakousku a Nizozemí. Za scénografické návrhy získal v Pa íži roku 1962 Cenu národ . Teplický obraz „Rybá ovy ženy“ pochází z cyklu d l, která byla ovlivn na eckým pobytem, jenž se dlouhodob prolínal Halleggerovou tvorbou. V obraze se spojuje vliv metafyzické a expresivní malby, které autora ovliv ovaly ve 30. letech. Obraz vystavil Hallegger v Teplicích v roce 1937 na společné výstav s víde ským malí em a grafikem Oskarem Laske (1874-1951), pražským malí em Maximem Kopfem (1892-1958), socha em Karlem Voglem (*1897) a teplickým malí em Fritzem Krämerem (*1905).

TEPLICKÁ GALERIE MODERNÍHO UM NÍ 1934-1945

29. ervna 1934 bylo v Teplicích napln no dlouhodobé úsilí o ve ejnou prezentaci soudobého výtvarného um ní. Ve druhém poschodí teplické spo itelny byla zp ístupn na Kunsthalle - um lecká galerie jako výstup p sobení Sekce pro výtvarné um ní m stského muzea, která se snažila napl ovat vizi moderní sbírky zam enou na n mecký hovo ící um lce.

Ve 20. a 30. letech 20. století se Teplice staly jedním z center um ní eských N mc . 28. b ezna 1920 zde byly podepsány zakládající listiny spolku Metznerbund, který sdružoval valnou ást n meckých autor tehdejšího eskoslovenska. Ve

20. letech vznikaly další menší umlecké spolky v Praze, Liberci, Ostravě a Brně. V roce 1932 se k těmto kulturním centrom přidal například i Teplice. Zpodněl tu pedagog Emmy Meisel (1885-1942), Ferdinanda G. Krombholze (*1880) a editore muzea Wilhelma Pleyera (1886-1944) byla 29. října 1932 ustanovena Sektion für bildende Kunst der Museumsgesellschaft - Sekce pro výtvarné umění Muzejní společnosti. K základním úkolům patřil výstavní, vzdělávací a sociální program s těmito cíli: založení Kunsthalle - moderní galerie, vytvoření výtvarného centra, pořádání pravidelných výstav skupinám a jednotlivým autorům, výměna kolektivních i autorských výstav a prezentace teplických autorů, kterým byla v nověnována jedna z výstavních prostor budoucí teplické galerie. Každoročně měly být realizovány také velké výstavy, prodejní výstavy a výstava regionálních umělců a nákupy výtvarných děl do muzejní sbírky.

Za necelých šest let existence Sekce sdružila na 300 členů, uspořádala 18 výstav, do muzejních sbírek získala 30 olejomalb, 33 plastik, 5 akvarelů a 270 grafických listů, které byly postupně prezentovány v galerii. Její návštěvníci byli seznamováni s díly významných autorů a prostřednictvím meckých sdružení výtvarných umělců. Do grafického kabinetu se dále získávaly také díla zahraničních autorů. Výstavní koncepcí vytvářela a nákup děl podporovala Emma Meisel za spolupráce malíře, kreslíře a teplického pedagoga Rudolfa Jakubka (1902-1968). Nákupy děl schvalovala a finančně podporovala městská rada, dotace byly získávány také z ministerstva školství a kultury. V roce 1938 se tato kapitola teplické umlecké historie uzavřela. Starosta Franz Czermack vystoupil razantně proti plánu uspořádat výstavu spolku českých umělců Mánes, která se měla konat na podzim roku 1937. Neshody panovaly také mezi vedením Sekce a vedením Muzejní společnosti. Vyhrčená situace skončila v březnu 1938 zastavením činnosti Sekce pro výtvarné umění. Jedním z důvodů byl i židovský původ její osobnosti tehdejší teplické kultury, profesorky Emmy Meisel, která se v roce 1942 stala obětí holocaustu.

140. výročí založení Odborné školy keramické v Teplicích

Exponát měsicí je dóza ve tvaru srdce s Adamem a Evou, jejíž autor Willi Russ (1888-1974) byl mezi lety 1902-1906 studentem Odborné keramické školy v Teplicích. Po skončení teplických studií absolvoval vídeňskou Uměleckoprůmyslovou školu (1906-1910). W. Russ preferoval samostatnou, autorskou tvorbu, ve které se zaměřil zejména na keramickou plastiku. Patřil k významným absolventům v hlasné teplické škole založené v roce 1874, jejíž činnost byla ukončena v roce 1953.

PhDr. Bohuslava Chleborádová

EXPONÁT M SÍCE ERVENCE

100. výročí vypuknutí 1. světové války

První světová válka představuje zásadní přelom v moderních dějinách. Největší a nejkrutější válečný konflikt, který do té doby lidstvo prožilo, nasazení nových smrtících zbraní, apokalyptické zážitky vojáků na frontách, strádání obyvatel v zázemí, jakož i geografický rozsah konfliktu, politické, sociální a mocenské zvraty – to vše natrvalo změnilo nejen mapu světa, ale i zažitě společenskou řádky.

Události, k nimž došlo v úvodu a úvodu roku 1914, sice evropskou a světovou veřejnost zneklidnily, málokdo si však dokázal představit obrovský rozsah konfliktu, jenž se stal realitou již o několik týdnů později. Došlo tak k rozšíření zprvu malého, lokálního sporu ve válku nejprve evropskou, později světovou, která měla trvat více než čtyři roky.

Ve sbírkách teplického muzea se nachází sada představená nejznámějšího charakteru a provenience, které s 1. světovou válkou souvisejí. Některé z nich nyní vystavujeme jako exponát muzea. Spíše než úlohu, kterou jednotlivé mocnosti sehrály v souvislosti s výsledky konfliktu, bychom rádi připomněli krutost války a všechna lidská neštěstí, která s sebou přinesla.

Reprodukce pohlednice - bromografie s pohlednicovým rástrem, snímek z nemocnice v Ervěnově kříže ve Vídni. Odesílatel Emil Eckhart, zaměstnanec nemocnice, jej zasílá redakci novin Teplitz-Schönauer Anzeiger, nebo mezi pacienty jsou i ranění vojáci z severních částí (Rakousko-Uhersko, 1914).

Mgr. Viktor Keller

EXPONÁT M SÍCE LISTOPADU

1894 - založení Muzejní společnosti v Teplicích

Město Teplice bylo koncem 19. století proslulé nejen lázeňskou tradicí, ale i bohatým kulturním životem. Stávalo se nejvýznamnějším městem Rakousko-Uherska a bylo významným průmyslovým centrem. Přesto zde chyběla kulturní instituce, v té době již obvyklá ve všech větších městech – muzeum. Od roku 1873 zde existovalo pouze soukromé muzeum chomutovského rodáka A. H. Fassla. Kromě Fasslovy sbírky, na tehdejší dobu pozoruhodně velké, se v Teplicích nalézalo jen několik malých soukromých kolekcí (Claryho, Czermacka aj.).

Kulturní a společenské poměry ve městě ovlivňovali především představitelé německých zámožných rodin – pro myslivce a průmyslníky inteligence – lékaři, učitelé, vyšší úředníci. Pro myslivce prezentovali své úspěchy na průmyslových a živnostenských výstavách, které se konaly i v Teplicích, poprvé v roce 1875. Při dalších výstavách byly již představeny i předem ty sbíratelské hodnoty a v roce 1884 zde byla první formulována myšlenka založení muzea v Teplicích.

Podnět k tomu vzešel od předsezení výtvarné sekce této výstavy, majitele teplické továrny na hasičské stříkačky, erpadla a stroje Reginalda Czermacka, který byl sám vášnivým sbíratelem starožitností. Czermack se v roce 1885 stal jedním ze zakladatelů Horského spolku v Teplicích, jednou z činností tohoto spolku bylo také shromáždění předem t muzejní povahy. Uvažovalo se o odkoupení Fasslových sbírek a jejich předvedení do majetku města. Avšak ani po intervencích teplického rodáka, historika a poslance zemského sněmu a říšské rady, dvorního rady dr. Hermanna Hallwicha, neumožnilo městské zastupitelstvo kroky k odkoupení této sbírky.

V roce 1894 vyvinul R. Czermack nové úsilí za podpory H. Hallwicha a poslance říšského sněmu, pozdějšího starosty města Teplice, ing. Adolfa Siegmunda. Za účelem jednat s A. H. Fasslem a navrhli odkup jeho sbírek za 10.000 zlat. Czermack již na jaře 1894 vypracoval stanovy Muzejní společnosti, které byly schváleny výnosem místodržitelství z 29. 9. a 22. 10. 1894. Zároveň rozesílal nabídky ke vstupu.

Dne 3. listopadu 1894 se v claryovském zámku sešli představitelé teplické společnosti a probíralo zde zakládající shromáždění Muzejní společnosti. O vánocích vyzvali obyvatelstvo k vytváření a poskytování sbírek, které měly být prozatím uloženy v budovách gymnázia. Ještě v roce 1894 byly vytištěny stanovy.

Cílem Muzejní společnosti bylo zřídit muzeum, rozšířit znalosti o přírodě, historii a umění shromážděním a vystavováním památek každého druhu a podporovat vědecké a průmyslové aktivity. Budoucí muzeum k tomu mělo přispívat stálými expozicemi, výstavami a odbornou prací se sbírkami.

V roce 1897 získala Muzejní společnost subvence a mohla tak odkoupit Fasslovy sbírky. Ve Školní ulici č. 17 pronajala celé patro a 2. prosince 1897 slavnostně otevřela muzeum pro veřejnost. Správa muzea byla v rukou výkonného výboru Muzejní společnosti. Prvním kustodem byl jmenován A. H. Fassl. Vrcholným orgánem Muzejní společnosti bylo valné shromáždění

Sbírkový předem t ze starého muzejního fondu, pocházející z majetku zakládajícího lena teplické Muzejní společnosti Reginalda Czermacka (muzeu ho vnoval jeho syn, Reginald Czermack ml.)

Kovová žardiniéra, patinovaná stříbrem, na míse jsou vyryta data: 1873-1898, na podstavci text: Seinem verdienstvollen Preses Heren k.k. Commercialrath Reginald Czermack zur Silbernen Hochzeitsfeier Das Gremium für Handel und Industrie in Teplitz (Zasloužilému panu c.k. komerčnímu radovi Reginaldu Czermackovi ke stříbrnému výročí svatby společnosti pro obchod a průmysl v Teplicích).

len , konané každoro n . V ele spole nosti bylo 10 – 15 lenné p edsednictvo, volené na dva roky. lenové se d lili na zakládající (platili vstupní p ísp vek min. 100 zl. ro n), podporující (25 zl.), ádní (5 zl.) a mimo ádní (1 zl.). V tšina len pocházela z ad ú edník , notá , pr myslník , banké , u itel , léka , majitel dol i obchodník . P edsedou Muzejní spole nosti byl zvolen kníže Carlos Clary Aldringen, který tuto funkci vykonával do roku 1904. V roce 1939 byla teplická Muzejní spole nost p ípojena k íšskému muzejnímu svazu. Právní existence Muzejní spole nosti trvala do roku 1941, kdy byl ustaven nový muzejní spolek.

Mgr. Pavlína Boušková

EXPONÁT M SÍCE PROSINCE

Madona z Falkenštejna

Falkenštejnská madona pat í do skupiny drobné st edov ké keramické plastiky. Nalezena byla v roce 1973 p í archeologickém výzkumu na hradu Falkenštejn u obce Jet ichovice na D ínsku a po té se stala sou ástí archeologické sbírky Regionálního muzea v Teplicích. Torzo sošky p edstavuje stojící Madonu s Ježíškem v náru í. Marie má na hlav relativn vysokou stylizovanou korunku, mírn uklon nou tvá zdobí na stranách pramínky vlas padajících na ramena. Od na je do dlouhého plášt a šat , které má t sn pod prsy p epásány tenkým páskem. Ježíšek, držený svojí matkou na pravé ruce, se ru kou obrací k Marii n sklon né tvá i. P es zna né poškození plastiky m žeme post ehnout toto n žné mate ské gesto. Všechny zmín é znaky nám datují bezpochyby unikátní nález – Pannu Marii s Ježíškem do období 2. poloviny 15. století.

FUNKCE DROBNÉ KERAMICKÉ PLASTIKY V POZDNÍM ST EDOV KU

Hypotéz, které hledají odpov , k emu drobná sakrální plastika pozdního st edov ku sloužila, je hned n kolik. P edem je t eba podotknout, že sošky jsou vyrobené otiskem z formy vždy z bílé až sv tle okrové hrn iny bez ost iva. Mají anatomicky správn modelované tvary. Tematicky se objevuje Panna Marie chovající Ježíška, Ježíšek v kolébce, který pov tšinou drží kouli (jablko) nebo ptá ka, i plastiky sv tic. Velikost se pohybuje od 50-150 mm. A práv jejich malý rozm r vedl badatele v minulosti k úvahám, že se jednalo o d tskou hra ku. Nov jší studie ovšem otevírají další pohledy na funkci drobné plastiky jako na p edm ty votivní, devocionálie i jako sou ást st edov kých betlém v jednotlivých scénách váno ního motivu „teatrum mundi“.

Použitá literatura

Gabriel F., Kraciková L.: K funkci drobné keramické plastiky. Archeologia historica 35, 2010, s. 225-232

Mudra A.: Panna Marie s Ježíškem z Ústí nad Labem. Gotické um ní na Ústecku, katalog výstavy. Litom ice 2013, s. 70

PhDr. Lucie Kursová

REKONSTRUKCE NUMISMATICKÉ EXPOZICE

Znovuotevření Numismatického kabinetu

Numismatický kabinet představuje plošně sice malou, ovšem po tem sbírkových předmetů jednu z nejvýznamnějších expozic našeho muzea. Je zde vystaveno 783 předmetů, z toho 749 mincí a 34 bankovek. Prezentace numismatické podsbírkou formou šlechtického sbíratelského kabinetu z období renesance je v Česku ojedinělá. Návštěvníci se tak mohou v příjemném prostředí seznámit s vývojem platidel na našem území (společně do zahraničí).

Expozice vznikla v 90. letech minulého století. Při pravidelné inventarizaci numismatické podsbírkou bylo nutné otevřít vitríny, ověřit signatury předmetů, zkontrolovat jejich stav a zejména upravit lokální seznam, resp. vytvořit úplně nový. Úkolu se zhostili kurátor podsbírkou Viktor Keller a správkyň depozitářka Kateřina Suchá. Při této příležitosti byly zjištěny nedostatky v popisích a částné poškození mnoha mincí, způsobené jejich nevhodnou adjustací. Ke spolupráci byli pozváni pracovníci konzervátorského oddělení Miloš Pecka a Vasil Gešev, kteří sbírkové předmety adekvátním způsobem ošetřili.

Rekonstrukce se dotkla i souboru vystavených bankovek. Byla upravena jejich identifikace (série, číslo), došlo k jejich konzervátorskému ošetření a nové adjustaci pomocí fótií.

Bylo rozhodnuto, že mince ve svislých vitrínách nebudou nově připevňovány k podkladu, což bylo důvodem jejich předchozího poškození, nýbrž uloženy volně na lištách s výstupkem. Inspirací byla numismatická expozice Moravského zemského muzea v Brně. Výstavářka Hana Soumarová ve spolupráci s muzejním fotografem Janem Kašparem vytvořili nové popisky v jednotném formátu.

Práce na rekonstrukci expozice byly často přerušovány. Vedle obvyklých komplikací (plnění náležitých úkolů jednotlivými pracovníky, dovolené, nemoci) představovala výrazný zásah především dlouho odkládaná výměna oken v této části zámku. Bylo nutno znovu vyjmout již uložené sbírkové předmety (byly jich v třetina) a odsunout a zčásti demontovat vitríny, které překážely při ústupu k oknům. Po dokončení výměny uvedli pracovníci muzea vše do původního stavu.

Rekonstrukce Numismatického kabinetu byla dokončena a všechny úkoly (inventarizace, doplnění evidenčních údajů, unifikace popisů, vhodnější uložení předmetů a jejich ošetření, a vytvoření přehledného lokálního seznamu) byly splněny. V únoru roku 2014 byla expozice znovu zpřístupněna veřejnosti.

Mgr. Viktor Keller

Nové publikace

ZÁMECKÉ DIVADLO V TEPLICÍCH

Divadelní cedule ve sbírce knihovny muzea.

Druhé upravené vydání publikace Jany Michlové přibližuje jednu část sbírek knihovny Regionálního muzea v Teplicích. Nepředstavuje svazky knih s množstvím listů a s ilustracemi v zajímavých vazbách, ale skromné jedlolistové tiskoviny - plakáty, tzv. divadelní cedule. Knihovna muzea eviduje 265 kusů těchto tisků. Jsou významným pramenem pro poznání počátků a vývoje divadelního umění v Teplicích a jsou aspoň pro inspirování k doplnění jiných divadel v českých zemích. Především v těchto cedulích se týká představení v divadle na zámku nebo v městském divadle. Šestina tisků informuje o divadelních představeních v sále Městských lázní, především se jedná o vystoupení teplických divadelních ochotníků v první polovině devatenáctého století. Další cedule jsou dokladem o konání rozličných koncertů, bálů, baletů, vystoupení kouzelníků apod. v sále Zahradního domu na okraji zámeckého parku. Neumožňují pouze ilustrace v záhlavích, kterých cedulích byly vzbudit zájem a přilákat diváky na produkce provazochodců i tanečnic na laně, vzduchoplavců, krasojezdců, eskamotérů a strážců velkolepých ohňostrojů, jejichž akce se konaly na volných prostranstvích, v parcích, na rybníku nebo náměstí. Diváci se nechali rádi okouzlit tajemnými a oslnivými efekty na scéně.

Nejstarší cedule zvučí o představení „Dvorního knížecího Zámeckého divadla v Teplicích“. Jsou tištěny na ručním papíře, uvádějí formou úředním povolením, v záhlaví bývá státní znak habsburské monarchie, pod ním název divadelní společnosti se jménem editore, v těsně pod ním typ písma název hry, podtitul, označení zda se jedná o komedii, operu, zpěvohru - singšpíl apod. a po této jedné. Na úvodní straně jméno autor se ještě na počátku 19. století příliš nedbalo, z reklamních důvodů se uváděla jména cizinců nebo položeno „z...“, jména režisérů a předkladatelů se neuváděla, ale naopak jména baletních mistrů se zdvořilá, a zmíněná byla také jména tvůrců dekorací. Jména herců se uváděla pouze příjmením s označením pan, paní, slečna. Uvedeno bývalo místo a hodina konání, v představení v zámeckém divadle začínala v šest hodin odpoledne. Nechybí důležitý údaj o pokladně, která bývala spojena s místem ubytování editore společnosti, ochotníci mívali pokladnu v cukrárně pana Andrého. Datum konání na nejstarších cedulích zámeckého divadla z počátku 18. a 19. století není uvedeno, nacházejí se zde pouze slova: dnes nebo je uveden den a měsíc, rok chybí. Cedule tiskli místní tiskaři, ale jména nejsou do poloviny 19. století uvedena. Teprve úřední nařízení po revolučním roce 1848 nám dává jejich pohled. V Teplicích tiskli pro divadelní společnost: Medau, Jan Nepomuk Jeřábek, Alexandr Helm a August Copek. S provozováním divadla souvisí další typy tisků - tzv. abšidy.

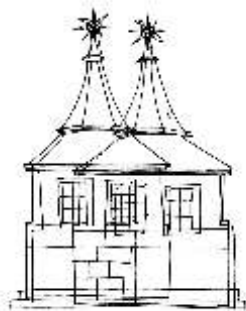
Divadelní cedule roznášeli po domácnostech m sta nosi i cedulí. Každý z nich o ekával pen žní odm nu, p ed odjezdem spole nosti z m sta proto chodili po domech s cedulemi na rozlou enou - abšidy (Abschied). Textem abšidu bývala básni ka, která odrážela s humorem strasti ko ovného života. Obdobn herci - nápo vy obcházeli domy s drobnými tisky, p ipomínkami p íjezdu i odjezdu souboru s názvem *Pomn nka*, ta obsahovala program, obsazení rolí, básni ky apod. Uchování t chto skromných tisk nám dnes dovoluje: Nezapomenout...

Michlová, Jana. ZÁMECKÉ DIVADLO V TEPLICÍCH. Divadelní cedule ve sbírce knihovny muzea. Teplice : Regionální muzeum v Teplicích, 2014. 101 s. ISBN 978-80-85321-68-5, cena 130,- K

ZPRÁVY A STUDIE 30/2014

zprávy a studie

REGIONÁLNÍHO MUZEA V TEPLICÍCH

30 - 2014

Obsah

Eva Klášterková: *Jitka Budinská (1940-2014) a Jaroslava Dvo áková (1948-2014)*, s. 5

Pavlna Boušková: *Sociální distinkce teplických m š an vp edb lohorském období*, s. 9

Ji í Wolf: *Dva deníkové fragmenty z let 1646-1647 a 1648 ve fondu mosteckého okresního archivu*, s. 17

Ji í Wolf: *Lokální d jiny a evropské kulturn historické bádání (marginálie ke kontextu regionálních studií)*, s. 25

Ji í Bureš: *P í iny úmrtí populace m sta Duchcova v první polovin 19. století*, s. 31

Milan erný: *Duchcovská chrámová kapela ve druhé polovin 17. století*, s. 41

Markéta Kašparová: *Perníká ství a formy na perník ze sbírek RMT*, s. 53

Viktor Keller: *Teplice v období pražského jara*, s. 63

Radim Neuvirt: *Psí známky m sta Teplíc*, s. 79

František Mlna ík: *Vojenský zápisník Adolfa Bláhy 1904-1907*, s. 103

Michal B. Soukup: *N kolik poznámek o archeologii vrcholného st edov ku a raného novov ku v Teplicích*, s. 115

Jana Michlová: *Poznámky k 90. výro í otev ení nového m stského divadla v Teplicích*, s. 129

Miroslav Rado : *Nový nález fosilní v elyz terciéru eského st edoho í*, s. 147

Roman Vl ek: *Batrachofauna a herpetofauna EVL Kate ina mok ad v letech 2013-2014*, s. 155

Vít Joza: *P ísp vek ke kv ten Teplicka*, s. 163

ZPRÁVY A STUDIE, 30 - 2014. Teplice : Regionální muzeum v Teplicích, 2014. 178 s. ISBN 978-80-85321-71-5, cena 200,- K

DOPROVODNÉ AKCE

Prostory Regionálního muzea v Teplicích (dále jen RMT), respektive teplického zámku, nejsou využívány pouze pro stálé expozice a krátkodobé výstavy muzea, ale jsou místem konání nejrozmanitějších kulturních a společenských akcí. V bývalém foyer zámeckého divadla v západním křídle teplického zámku se v tzv. Společenském klubu konají nejen přednášky pro veřejnost, ale také pravidelné schůzky české numismatické společnosti, pobočky Teplice.

V roce 2014 pracovníci RMT zajistili pro 840 žáků a studentů 31 programů pro školy a upřádali 10 přednášek, 1 konferenci a 1 seminář a 12 dalších doprovodných akcí, které navštívilo celkem 1 880 lidí.

PŘEDNÁŠKA
DEPOTY V ČECHÁCH

úterý
28. ledna 2014
v 17:00 hodin

Sraz ve foyer teplického zámku
Přednášející: PhDr. J. Štefl
VSTUP VOLNÝ

Přednášky

28. 1. PhDr. Jindřich Štefl: DEPOTY V ČECHÁCH

25. 2. Doc. PhDr. František Gabriel, Ph. D.: TAJEMNÁ SÍDLA ČESKÉHO
ŠVÝCARSKA aneb co je hrad

26. 3. PhDr. Jiří Waldhauser, CSc.: KELTOVÉ POD HORAMI

30. 4. Mgr. Luboš Rypka: GERMÁNI NA TEPLICKU A ÚSTECKU V KONTEXTU
OSÍDLENÍ ČECH

12. 6. Mgr. Pavlína Boušková: ŽIDOVŠTÍ PRÁVĚMYSLNÍCI NA TEPLICKU I.

6. 9. PhDr. Jana Michlová: DIVADELNICTVÍ A HISTORIE ZÁMECKÉHO
DIVADLA V TEPLICÍCH

11. 9. PhDr. Bohuslava Chleborádová: ZÁMECKÁ GROTTA V TEPLICÍCH

24. 9. Marcela Jurenková: KONZERVACE KERAMIKY A STŘEDOVĚKÉHO
SKLA aneb co se děje po archeologickém výzkumu

22. 10. Mgr. Jaroslav Hudec: RADOVESICE - příběh jedné zmizelé vesnice

12. 11. Mgr. Pavlína Boušková a PhDr. Bohuslava Chleborádová: ZALOŽENÍ
MUZEJNÍ SPOLEČNOSTI ROKU 1894

Další akce

25. 4. ODBORNÁ KONFERENCE: Židé v Teplicích - hospodářské, sociální
a kulturní dějiny židovské komunity v 19. a 20. století

26. - 27. 3. PODMO SKÉ VÝTVARNÉ A TVO IVÉ DÍLNY k výstav Podmo ský sv t

20. 5. - 15. 8. FOTOGRAFICKÁ SOUT Ź VIA BENEDICTINA

23. 5. NOC KOSTEL - komentované prohlídky krypty s možností návštěvy
expozice Po stopách zaniklého kláštera v Teplicích

30. 5. X. MUZEJNÍ NOC V TEPLICÍCH (více na str. 32)

18. - 20. 7. VYSTAVENÍ ME E Z K ÍŽOVÝCH VÝPRAV

26. - 27. 7. PUTOVÁNÍ JANA AMOSE aneb netradiční prohlídky historických objektů Ústeckého kraje

14. - 16. 8. * 21. - 23. 8. * 28. - 30. 8. LETNÍ KINO NA TEPLICKÉM ZÁMKU

5. - 7. 9. 2014 DIVADLO NA ZÁMKU

6. - 14. 9. DNY EVROPSKÉHO KULTURNÍHO D ICTVÍ: Sláva krušnohorského hornictví - komentované prohlídky v expozici „Krupka a cín“.

1. - 2. 10. 5. SEMINÁ ŽIDÉ V ECHÁCH

17. 11. Komorní koncert MORAVSKÉ LIDOVÉ MUZIKY

13.- 14. 12. D TSKÁ VÁNO NÍ DÍLNA - Máme rádi Ježíška

SLUŽBY BADATEL MA VE EJNOSTI

Pracovnice a pracovníci odborných oddělení RMT v roce 2014 zajistili 1 163 badatelských návštěv (z toho 1 137 v knihovně) a zodpovědli 369 dotazů badatelů. Dále bylo ze sbírkových fondů RMT v roce 2014 zapůjčeno 186 předmětů v rámci 19 zájezdů a Bc. Kateřinou Suchou vypracováno 34 smluv o užití výtvarných děl. Na vlastní výstavě RMT zapůjčilo 134 předmětů v rámci 21 zájezdů.

V rámci služeb ve veřejnosti Vlasta Tichá zorganizovala v roce 2014 - 9 pronájmů Společenského klubu, 5 pronájmů nádvoří teplického zámku, 13 pronájmů Rokokového sálu a 1 pronájem krypty a zajistila 12 svateb v prostorách zámku.

Archeologické oddělení v roce 2014 vypracovalo 165 odborných stanovisek na požádání institucí a investorů, prozkoumalo 78 lokalit a provedlo 7 záchranných archeologických výzkumů.

P ednáška KELTOVÉ POD HORAMI

Pe ení cukroví na D TSKÉ VÁNO NÍ DÍLN

X. MUZEJNÍ NOC V TEPLICÍCH - 30. 5. 2014

V roce 2014 byla muzejní noc uspořádána ve spolupráci se Židovskou obcí Teplice, v nována oslavám 600 let Židů v Teplicích a konala se tradičně v předvečer zahájení lázeňské sezóny v pátek 30. května 2014 na teplickém zámku. Přibližně 400 návštěvníků se zúčastnilo komentované prohlídky výstav s průvodci v dobových kostýmech, koncert a další doprovodné akce o židovské kultuře.

Veerní program:

- * dva koncerty pražské klezmerové kapely Klec
- * ukázka izraelského bojového umění Krav Bemaga Meshulav
- * prodejní ochutnávka košer vín českého vinařství Chrámce s.r.o.
- * židovské tradice a zvyky v podání studentů Gymnázia Teplice
- * komentované prohlídky výstav 600 let Židů v Teplicích a Obojživelníci a plazi Severozápadních čech

Veerním programu X. muzejní noci předcházela odpolední DĚTSKÁ MUZEJNÍ NOC pro děti od 5 do 12 let s bezdoprovodu.

Odpolední program:

- * zábavné aktivity v rámci výstav 600 let Židů v Teplicích a Obojživelníci a plazi Severozápadních čech
- * divadelní představení souboru Feigele z Prahy
- * Hra na Golema, v etnografické hliněné

PORADNÍ SBOR PRO SBÍRKOTVORNOU INNOST

je poradním orgánem editel Regionálního muzea v Teplicích, p.o. (dále jen RMT), jehož úkolem je vyjadovat se ke koncepci a programu sbírkotvorné innosti, p edevším k akvizicím a jiným pohyb m sbírkového fondu. Obvykle se schází dvakrát do roka a skládá se z odborník z p íbuzných institucí a externích znalc .

Poradní sbor pro sbírkotvornou innost RMT svolává pracovnice centrální evidence RMT Bc. Kate ina Suchá, v roce 2014 se sešel dvakrát: 14. kv tna a 19. listopadu, a vydal písemný protokol, ve kterém zaznamenal své stanovisko k novým p ír stk m a k odpis m ze sbírek RMT.

lenové Poradního sboru pro sbírkotvornou innost RMT

PhDr. Kv toslava Kocourková - histori ka, Teplice

Jarmila Trägrová - soukromá sb ratelka

Ing. Vladimír Mjalovský - p edseda teplické pobo ky eské numismatické spole nosti

PhDr. Ji í Wolf - historik, kurátor Muzea m sta Duchcov

RNDr. Petr Chvátal - geolog, p írodov dec

PhDr. František Kolouch - restaurátor, soudní znalec v oboru starožitnosti

Významné akvizice roku 2014

Soubor vzork fosilií z lokality Doly Bílina, 36 ks, nákupní cena 4.000,- K

Kniha B. N mcová, Národní báchorky a pov sti, 1906, nákupní cena 250,- K

Soubor medailí k 20. výro í planetária a 50. výro í hv zdárny, 4 ks, nákupní cena 1.400,- K

Upomínkový hrnek s motivem pomníku padlým z války roku 1866, nákupní cena 300,- K

P átelská souprava, porcelán, 2x - šálek, tácek a krabí ka, nákupní cena 12.000,- K

Váza, bílý porcelán, Royal Dux, reliéfní proužek, nákupní cena 350,- K

Váza, bílý porcelán, Royal Dux, reliéfní vlnovka, nepravidelný tvar, nákupní cena 320,- K

Soubor vzork kalcitu z eského st edoho í, 25 ks, nákupní cena 5.000,- K

Tiskovina Revue Teplice, ro níky 1969-1990, 22 svazk , nákupní cena 900,- K

Kniha Gesund Leben an der Alten Sächsisch-Böhmischen Salzstrasse, nákupní cena 200,- K

Kniha M. Feuerbach das Kloster Osek..., nákupní cena 250,- K

Kniha M. Feuerbach das Zisterzienser-Kloster Ossegg, nákupní cena 850,- K

Kolekce 86 sklen ných výrobk ze zrušené sklárny ve Mstišov , nákupní cena 18.890,- K

Akvizice do podsbírký Historická sbírka Regionálního muzea v Teplicích

V listopadu 2014 byla do kolekce nábytku zakoupena ohýbaná židle od firmy TON, výrobní číslo 002. V podsbírcce se nachází 22 kusů, pětázných židlí, z produkce čtyř nejvládnějších nábytkářských firem Thonet, Kohn, Mundus a Emefes. Tito zástupci reprezentují výrobu ohýbaného nábytku od roku 1881 až po 50. léta 20. století. Tehdy vznikla firma TON (Továrny ohýbaného nábytku) znárodněným koncernu Thonet. Firma TON dodnes pokračuje v tradici výroby nábytku.

Židle 002 je moderním pojetím ohýbaného nábytku, jedná se o vítězný návrh ze soutěže „Bentwood no limits“ (Ohýbání bez limitu), která proběhla u příležitosti výroby 150 let ohýbaného nábytku v Bystřici pod Hostýnem v roce 2012. Designér Jaroslav Juřica navázal na tradici Michaela Thoneta a jeho legendární židle. Vítežnou židli 002 sestavil pouze ze tří dílů, dvou shodných prohnutých bukových tyčí a sedáku. Vytvořil tak lehký, jednoduchý a velmi elegantní kus nábytku.

Bc. Kateřina Suchá

Další akvizicí roku 2014 byl též v listopadu nákup souboru 19 kusů pohlednic Teplice a Teplicka v celkové ceně 9.440,- Kč ze shopu Antikvariátu Arco v Praze.

Mezi sbírateli jsou vždy ceněné pohlednice s fotografiemi urbanistických budov, například nádraží, obchodní domy, škol, restaurací, hotelů a podobně, nebo dokumentující významné události a katastrofy. Uváděný nákup obsahuje zajímavé a atypické záběry, které nejsou běžné a často se s nimi nesečkáme.

Ze souboru pohlednic Teplice stojí za zmínku dvě černobílé pohlednice z výstavby evangelického Kristova (též „Zeleného“) kostela v Trnovanech ve dvou stádiích rozestavěnosti: v červnu 1901 a v červnu 1902, které dokumentují postup stavby. Do tohoto nákupu byly vybrány dvě kolorované pohlednice Nádražního náměstí s budovou teplického nádraží v rozmezí cca 10 let (tj. z poloviny minulého století a z roku 1911) v kontrastu s původní budovou: elektrická dráha na cestující z vlaku i pro jezdce městské tramvaje. Snímky jsou zaplněny skupinkami lidí, které dokumentují způsob odívání v dané době. Další tři barevné pohlednice zachycují teplické ulice: U Hadích lázní (1904), kde je na snímku dom, který se zde již nenalézá, Kollárova ulice z roku 1915 naopak s prázdným místem, na kterém byla o mnoho let později mezi starou zástavbou honosných klasicistních domů dostavěna panelová budova Báječných projektů nebo ulice Dlouhá (cca 1909) v podobě, v které již od 70. let minulého století neexistuje. Jednotlivé jsou pak zastoupeny černobílé pohlednice Tržního náměstí (dnes Náměstí svobody) po roce 1910 s domy, které byly nahrazeny budovou české pošty, kolonády v Lázeňském parku (cca 1911) a budovy Biscanova elektro-technického uliční nádraží na Letné z období kolem roku 1905, kterou v této kompletní podobě již dlouhou dobu nevidáme.

Ze souboru pohlednic Teplicka je nejcennější a výjimečná pohlednice - telegram z msta Duchcova, ojedinelé sloupení telegramového sdělení s malým barevným celkovým záběrem msta, na zadní straně s pohlednicovým rastrem. Další tři pohlednice z Duchcova (barevná a dvě černobílé) jsou dokumentačně velmi zajímavé, jedná se o budovu hotelu „Námečkův dům“ (cca 1916), který dnes již ve mstě nenajdeme, domek pana Picky s prodejnou tabáku z 30. let minulého století a fotografie z Pietznerova ateliéru s pohlednicovým rastrem na zadní straně s domy zničenými povodní v únoru roku 1909. Z msta Dubí se v nákupu objevují dvě pohlednice (barevná a černobílá), první ukazují oblíbené místo k návštěvám - restauraci „Lesní zámeček“ v roce 1902 v celé jeho podobě i s přístavnými budovami, druhá dokumentuje interiér Tereziálních lázní ve 20. letech minulého století. Msto Bílinu zastupuje barevná pohlednice z roku 1914 se starým bílinským nádražím, jehož podobu si dnes již pamatují jen pamětníci. Černobílá pohlednice z Bohosudova (cca 1915) představuje budovu církevního gymnázia s chlapeckým seminářem s chlapci hrajícími právě fotbalový zápas. Poslední položku nákupu tvoří barevná mozaiková pohlednice Choubova na Bílinsku (kolem 1920), tato obec není ve sbírce vůbec zastoupena. Jsou na ní zobrazeny tři různé, pro tento druh pohlednic typické, snímky obce: celkový pohled, náves s horou Boží v pozadí a budova školy.

Zakoupené pohlednice Teplic a okolí tvoří dokumentačně velice plynulý soubor z 1. třetiny 20. století, který nejen doplní, ale hlavně výrazně obohatí a zhodnotí dosavadní podsbírku pohlednic.

Nina Holánová

H 18036
*Trnovany, výstavba
evangelického Kristova
(též „Zeleného“) kostela,
sv. tlotisk černobílý, 1901*

H 18033
*Teplice Letná, Biscanovo
elektrotechnické ušlíst,
sv. tlotisk černobílý, cca
1905*

H 18038
*Duchcov, pohlednice -
telegram s celkovým
záběrem na msto,
sv. tlotisk barevný,
cca 1907*

H 18044
*Bílina, nádraží, sv. tlotisk
barevný, cca 1914*

INNOST JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ

Archeologické oddělení

Tvorba sbírek

V roce 2014 byla do archeologických sbírek zapsána 3 p . . sbírkových p edm t a jejich soubor . Mgr. J. Hudec vypracoval 165 odborných stanovisek na požádání institucí a investor a PhDr. L. Kursová sjednávala smlouvy s investory. Odborní pracovníci archeologického oddělení provedli 70 záchranných archeologických dohled v etn expertních list pro investory (Mgr. J. Hudec - 20, PhDr. L. Kursová - 14, PhDr. J. Šteffl - 36 a Mgr. K. Viktorová - 1) a 7 záchranných archeologických výzkum (Kostomlaty pod Milešovkou, Hli any, Krupka - fara, H íškov, Mirošovice, Hrob ice, Duchcov a Sý ina). PhDr. L. Kursová a Doc. PhDr. F. Gabriel, Ph. D. studovali a dokumentovali archeologizované stavby na výzkumech AO RMT (Kostomlaty pod Milešovkou - hrad, Úšt k - krypta kostela, Teplice - muzeum, Krupka - fara a Bohosudov - M stský ú ad).

Evidence, digitalizace a dokumentace

Mgr. K. Laufová vedla knihu p ír stk , provád ěla chronologickou evidenci nových p ír stk , zpracovávala systematickou evidenci jednotlivých odborných pracovník a vypracovala ro ní zprávu o aktuálním stavu archeologické sbírky. Mgr. J. Hudec zaevidoval 1156 inv. . z výzkumu Staré Srbice. PhDr. L. Kursová provedla systematickou evidenci z výzkum Úšt k - hrad (2458 inv. .), Krupka - u kostela sv. Prokopa (562 inv. .), Nebovazy (131 inv. .), Krupka - hrad (126 inv. .), Teplice - zámek (28 inv. .), Teplice - park u divadla (115 inv. .) a Teplice - Lípová ul. (136 inv. .). PhDr. J. Šteffl systematicky evidoval nálezy z výzkumu Lahoš (86 inv. .), Byst any (26 inv. .), Hudcov (135 inv. .), Lahoš - park U kapli ky (33 inv. .), Byst any (27 inv. .), sb ry Bc. L. Rypky (119 inv. .), sb ry Mgr. M. Soukupa (39 inv. .), Srbice (35 inv. .), M runice (1 inv. .), K emýž (29 inv. .) a Zabušany (56 inv. .). Doc. PhDr. F. Gabriel, Ph. D. pokrač oval v pracích na nálezové zpráv z výzkumu Úšt k - hrad, PhDr. J. Waldhauser, CSc. z lokality M runice a Mgr. J. Hudec ze Starých Srbic. Mgr. K. Viktorová za ala práci na nálezové zpráv z výzkumu v Hrob icích.

M. Cestrová dle Plánu digitalizace na rok 2014 naskenovala 1820 negativ a 1010 plán a kreseb, a zhotovila 719 fotografií sbírkových p edm t . Mgr. J. Hudec digitalizoval rejst íky (tituly) knih zap j ených do p íru ní knihovny archeologického oddělení z knihovny RMT.

Inventarizace sbírek

Pracovníci archeologického oddělení provedli v roce 2014 inventarizaci dle dlouhodobého harmonogramu v etap K - fond „Archeologické muzeum“, sbírka z let 1972 - 2001, nálezy z okresu Most, Louny, Litom íce, Liberec a Jablonec nad Nisou (celkem 66800 ks a soubor sbírkových p edm t).

Konzervace a restaurování sbírek

M. Jurenková v roce 2014 ošetřila 37 keramických a dalších nekovových sbírkových předmětů a 2505 keramických stěpů z terénních výzkumů a sbírek prováděných v roce 2014 a vyplnila 6 konzervátorských listů. Mgr. K. Laufová doplnila záznamy o provedené rekonzervaci nekeramických sbírkových předmětů, včetně fotodokumentace rekonzervovaných postupů. V. Gešev konzervoval 40 kovových předmětů získaných terénními aktivitami archeologického oddělení v roce 2014 a provedl rekonzervaci 200 archeologických kovů z fondu Teplice. Mimo plán M. Jurenková zhotovila 10 sádrových odlitků keramických kachlí (upomínkových předmětů k prodeji) a spolu s M. Svobodovou zpevnila železnou pec na kov.

Budování depozitářů a manipulace se sbírkami

Mgr. K. Laufová každý měsíc roku 2014 kontrolovala teplotu a vlhkost v archeologických depozitářích s digitálním výstupem. Mimo plán byly vypracovány nové funkční termohydrografy a pevně navržena správa sbírky a sanitární depozitář.

Služby veřejnosti

Archeologické oddělení v roce 2014 navštívilo 11 badatelů, odbornými pracovníky bylo zodpovězeno 66 písemných dotazů, zajištěny 2 výpravy, vydána 1 monografie (PhDr. J. Šteffl), uspořádány 4 přednášky (PhDr. J. Šteffl - 1, Doc. PhDr. F. Gabriel, Ph.D. - 1, PhDr. J. Waldhauser, CSc. - 1 a Mgr. J. Hudec - 1) a 34 komentovaných prohlídek expozic pro školy (Mgr. K. Laufová - 15, Mgr. J. Hudec - 10 a Mgr. K. Viktorová - 9).

Prezentace sbírek

Odborní pracovníci archeologického oddělení v roce 2014 připravili 2 expozice v muzeu: Pravěká funerální keramika (Mgr. K. Laufová) a Madona z Falkenštejna (PhDr. L. Kursová), uspořádali z vlastních sbírek výstavu Radovesice - příběh jedné zmizelé vesnice (kurátory - Mgr. K. Laufová a Mgr. J. Hudec) a do vitríny v románské expozici instalovali exponáty z depotu v Křemýži a archeologické nálezy z Radovesic (jako upoutávku na výstavu).

Výzkumná činnost

PhDr. L. Kursová dokončila další etapu výzkumu „Středověká sakrální architektura okresu Teplice“, PhDr. J. Šteffl pokračoval ve „Studiu depotů doby bronzové na území Teplic“ a Mgr. K. Laufová zpracovávala další část pozůstalosti PhDr. J. Mušky.

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM v Hlíně
Vedoucí výzkumu: Mgr. Jaroslav Hudec

V katastru Hlíně, část Hlíně, probíhá v areálu firmy Klement a.s. na konci roku 2014 menší záchranný archeologický výzkum. Vyhloubením pásových základů komerčního objektu byly narušeny archeologické situace. Především se jedná o kulturní vrstvu z období mladší doby kamenné, neolitu, a kulturní vrstvu z období Přemyslovského státu až pozdního středověku. Kromě toho byly odkryty základy novověkých kamenných budov, původně hospodářských, zachycených zatím na nejstarším plánu z roku 1843. Z neolitu byla poškozena kulturní jáma s nálezy keramiky, kamenné štipané industrie a malakofauny. Na základě výzdoby

keramiky se jednalo o období kultury s vypíchanou keramikou, střední stupeň. Kromě toho byla nalezena odpadová jáma s velkým množstvím zdobené keramiky. Je možné ji datovat hlavně do období Přemyslovského státu.

Na základě toho se předpokládá na místě výstavby sídliště z období kultury s vypíchanou keramikou a snad osada z období Přemyslovského státu.

Historické oddělení

Tvorba sbírek

Kurát i jednotlivých historických podsbírek prováděl v roce 2014 akvizice sbírkových předmětů a dokumentů dle akvizičního plánu a proběhly uskutečnění prohlídky v prodejnách starožitností a sledovali starožitný trh na internetu. Sbírky byly historické podsbírky doplněny o 30 nákupem o 135 předmětů (celkem 150 předmětů).

Evidence, digitalizace a dokumentace

Odborní pracovníci historického oddělení prováděli v roce 2014 dokumentaci v rámci jednotlivých podsbírek: tradiční lidová umění a folklór a lidová architektura (Bc. M. Kašparová) a společensko-politický vývoj regionu, srpen 1968 a listopad 1989 (Mgr. V. Keller).

Kurát i jednotlivých historických podsbírek systematicky evidovali v programu DEMUS 803 předmětů z historických podsbírek a digitalizovali je v programu DEMUS (Mgr. P. Boušková - 115 ks, N. Holánová - 200 ks, PhDr. B. Chleborádová - 50 ks, Bc. K. Suchá - 100 ks, Bc. M. Kašparová - 119 ks, Mgr. V. Keller - 139 ks a M. Pekárková a P. Pazderníková - 80 ks).

N. Holánová rekatologizovala 110 pohlednic z historické podsbírky, Bc. M. Kašparová 21 předmětů z etnografické podsbírky, Mgr. V. Keller 20 předmětů z numismatické podsbírky, Mgr. P. Boušková 20 historických fotografií a Bc. K. Suchá 20 předmětů z podsbírky H - nábytek a textil.

Obrazová byla v roce 2014 digitalizována 304 předmětů z historických podsbírek: H - pohlednice/N. Holánová - 75 inv. , S+SD - sklo/E. Pánková - 70 inv. , N - etnografie/Bc. M. Kašparová - 70 inv. , CAF - fotografie Clary-Aldringen /N. Holánová a PhDr. B. Chleborádová - 29 inv. , a H - textil/Bc. K. Suchá - 60 inv. .

N. Holánová ve spolupráci s Mgr. P. Bouškovou aktualizovaly klíčová slova a návody ke zpracování historických a fotografických podsbírek, a společně s Mgr. V. Kellerem doplnili soupis fotografií a zkontrolovali provedení fotografických podsbírek.

Bc. M. Kašparová doplnila údaje v soupisu lidových skříní z etnografické podsbírky.

Inventarizace sbírek

P. Pazderníková a M. Pekárková uskutečnily IV. etapu inventarizace 198 inv. / 715 předmětů z podsbírky PK - porcelán a keramika. PhDr. B. Chleborádová a P. Pazderníková provedly III. etapu inventarizace podsbírky G - grafika a kresba (1881 inv. / 2154 ks). N. Holánová, P. Pazderníková a Mgr. P. Boušková inventarizovaly podsbírku DIA - negativy a diapozitivy (2710 inv. / 2849 ks). Bc. K. Suchá, M. Pekárková a Mgr. V. Keller pokračovali v inventarizaci podsbírky NU - numismatická (96 inv. / 101 ks). PhDr. B. Chleborádová a M. Pekárková pokračovaly v inventarizaci podsbírky CA - Clary-Aldringen. Mgr. V. Keller, Bc. K. Suchá a M. Pekárková dokončili inventarizaci předmětů z podsbírky HD - Nové dějiny.

Konzervace a restaurování sbírek

Mimo konzervátorské dílny RMT byly v roce 2014 z historických sbírek zrestaurovány 2 obrazy a zpracováno 8 návrhů na restaurování z programu ISO Ministerstva kultury R pro rok 2015.

Budování depozitářů a manipulace se sbírkami

V roce 2014 bylo zajištěno zakrytí i přesun a následná očištění a nové uspořádání sbírkových předmětů v depozitářích a expozicích v souvislosti s výměnou oken na teplickém zámku.

Správci depozitářů a kurátoři historických expozic v roce 2014 pravidelně zajišťovali úklid a kontrolu teploty a vlhkosti v depozitářích a expozicích a doplňovali lokální seznamy jednotlivých podsbírek.

H. Soumarová ve spolupráci s PhDr. B. Chleborádovou nově paspartizovala 250 grafických listů, fotografií, pohlednic a dalších předmětů z historických podsbírek. Bc. K. Suchá a N. Holánová pokračovaly v uspořádávání depozitářů textilů. Bc. M. Kašparová a M. Pecka dokončili přemístění lidových skříní z Jimlína do depozitářů v Muzeu Krupka. N. Holánová, Mgr. P. Boušková a Mgr. V. Keller prováděli kontrolu fotografií z podsbírky HF převzatých z podsbírky HD do jednotné depozitářní sady a dvourozměrné sbírkové předměty postupně zakládali do nekyselých obalů. Mgr. V. Keller, Bc. K. Suchá a M. Pekárková pokračovali v úklidu předmětů v depozitářích HD - historická dokumentace, tzv. Johan. Mgr. V. Keller a Bc. K. Suchá dokončili úklid Numizmatického kabinetu a expozic v Muzeu Krupka. Bc. K. Suchá přemístila mince z historizujících do nových bezpečnostních numizmatických skříní a spolupracovala s P. Pazderníkovou a M. Pekárkovou uspořádala provizorní depozitář nábytku v tzv. starém klubu.

Služby ve veřejnosti

Ke studiu bylo v roce 2014 v badatelském historického oddělení předloženo 15 badatelským 700 sbírkových předmětů. Odbornými pracovníky historického oddělení bylo poskytnuto 33 odborných konzultací, zhotovena 1 rešerše, uskutečneno 8 přednášek pro veřejnost a 6 přednášek pro školy (PhDr. B. Chleborádová - 4, Mgr. P. Boušková - 4 a Mgr. V. Keller - 6), poskytnuta 4 interview v televizi a 2 v rozhlasu (Mgr. P. Boušková - 1, PhDr. B. Chleborádová - 1 a Mgr. V. Keller - 4) a zajištěno 9 zápisů z historických podsbírek. Dále se odborní pracovníci historického oddělení v roce 2014 zúčastnili 6 konferencí i seminářů, napsali 5 odborných článků a 3 příspěvky do knihy o Teplicích a vydali 1 katalog (PhDr. B. Chleborádová). A na konci roku 2014 uspořádali úspornou Vánoční dílnu pro děti (13. - 14. 12.).

Prezentace sbírek

Pracovníci historického oddělení připravili v roce 2014 6 exponátů mšice (Mgr. P. Boušková - 80. výročí katastrofy na dole Nelson, Bc. M. Kašparová - Co bylo dříve, vejce nebo slepice, PhDr. B. Chleborádová - Kurt Hallegger, Rybářovy ženy

(1937), Mgr. V. Keller - 100. výročí vypuknutí 1. světové války, PhDr. B. Chleborádová - 140. výročí založení Odborné školy keramické v Teplicích, Mgr. P. Boušková - Založení Muzejní společnosti v Teplicích - 1894, 2 výstavy z vlastních sbírek (ESKÉ MODERNÍ UMĚNÍ 1922 - 1980 ze sbírek RMT a pozůstalosti Josefa Honyše a JEŽÍŠEK - nejslavnější dítko). Dále spolupracovali na výstavách: Tajnosti z depozitářského muzei Ústeckého kraje, 600 let Židů v Teplicích a Radovesice - příběhy jedné zmizelé vesnice. Mimo plán byla připravována výstava k 700. výročí narození Karla IV.

V deckovýzkumná činnost

Bc. M. Kašparová pokračovala v práci na grantu MKR Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu.

Mgr. V. Keller uskutečnil další etapu výzkumu Roky 1968 a 1989 v Teplicích a na Teplicku.

Mgr. V. Keller, Mgr. P. Boušková a PhDr. B. Chleborádová připravovali články do knihy Teplice (Nakladatelství Lidové noviny), včetně obrazové dokumentace.

Všichni odborní pracovníci historického oddělení v roce 2014 pokračovali v archivních rešerších a studiu odborné literatury k jednotlivým podsbírkám a k dokumentaci regionu.

Mimo plán Mgr. P. Boušková vypracovala druhou studii o židovských pramenech na Teplicku.

Nový depozitář lidového nábytku v Krupce

Soubor lidových skříní z oblasti Severozápadních Čech patří mezi nejčinnější kolekce sbírky Regionálního muzea v Teplicích (dále jen RMT). Po téměř 40 letech se přidává také k nejvyšším v českých muzeích. Radost nad kvalitou sbírky doprovází také nemalá starost při jejím uložení, které vyžaduje dostatek prostoru vybaveného možnostmi udržování potřebných klimatických podmínek. Vzhledem ke špatnému stavu depozitářské budovy v zadním traktu pobožky teplického muzea v Krupce, přistoupilo v roce 2013 RMT k zásadní rekonstrukci této budovy. Finanční náklady ve výši 5.250.000,- Kč investoval Ústecký kraj.

Náročně byla nejen celková přestavba bývalé stodoly, ale také péče o sbírkové předměty, které byly po dobu přibližně 10 let provizorně uloženy v depozitářské síni na zámku v Jimlíně v okrese Louny. Náročné transporty do i z Jimlína provedli pracovníci RMT za nutné pomoci stávkových firem. Zpět do Krupky se předměty navracely v roce 2013 a 2014, po přestěhování byla provedena základní opatření pro uložení do nových místností, včetně ošetření proti destrukcím škůdci. Nyní lidový nábytek čeká na postupné restaurování, které podtrhne hodnotu celé sbírky. Rekonstrukcí budovy získalo RMT první studijní depozitář, který umožní přístup k této části sbírky nejen specificky zaměřené odborné veřejnosti.

PhDr. Bohuslava Chleborádová

Přirodovědné oddělení

Tvorba sbírek

M. Radoš v roce 2014 vlastní akvizicí získal formou sběru dokumentačního a sbírkového materiálu a excerpcí literárních archivních fondů nebo konzultací s odborníky získal 247 dokumentačních vzorků minerálů a hornin a do geologických sbírek v roce 2014 zakoupil 25 vzorků kalcitu z žíly odkryté v roce 2010 v zájmu stavby dálnice D8 u obce Bílinka v eskémstědoházi.

Evidence, digitalizace a dokumentace sbírek

V rámci 50 pracovních cest byla odbornými pracovníky přirodovědného oddělení v roce 2014 prováděna dokumentačníinnost a systematický terénní průzkum na vybraných lokalitách Teplicka a severozápadních částech a doplněn fotodokumentární archiv.

M. Radoš a Ing. R. Vlček v roce 2014 provedli systematickou evidenci 90 sbírkových předmětů (40 paleontologických vzorků a 50 vzorků flory a fauny). Ing. R. Vlček a J. Vlasáková texty digitalizovali 833 inv. (410 ze zoologie a 423 z geologie) a obrázky digitalizovali 1007 inv. (500 ze zoologie a 507 z botaniky) ze svých sbírek dle Plánu digitalizace na rok 2014.

Inventarizace a revize sbírek

Ing. R. Vlček v roce 2014 inventarizoval 4,5% zoologické podsbírkky, tj. 524 inv. /3024 ks. M. Radoš provedl revizi 10,8% geologické podsbírkky, tj. 1033 inv. /1053 ks.

Konzervace a restaurování sbírek

Ing. R. Vlček a M. Radoš v roce 2014 2x provedli periodické ošetření zoologických sbírek v depozitářiích a expozicích. M. Radoš postupně preparoval a konzervoval geologický materiál nově nasbíraný v rámci doplnění sbírek.

Budování depozitářů a manipulace se sbírkami

M. Radoš a Ing. R. Vlček v roce 2014 pokračovali v zakládání přestavovaných sbírkových fondů do zásuvkových bloků v novém depozitáři i v Sobědruhách. V zoologickém depozitáři pokračovala reorganizace, desinsekce a desinfekce.

Prezentace sbírek

Odborní pracovníci přirodovědného muzea v roce 2014 uspořádali výstavu Obojživelníci a plazi severozápadních částech s bohatým doprovodným programem pro školy. Ing. R. Vlček připravil 2 exponáty mšice - v únoru Výr velký (Bubo bubo) a v listopadu Kormorán velký.

Služby ve ejnosti

M. Rado v roce 2014 poskytl 101 odborných konzultací týkajících se zájmového území českého st edoho í a sousedních orografických jednotek odborník m a student m z r zných v deckých ústav - P írodov decká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, eská geologická služba Praha, Geologický ústav AV R v Praze, Správa CHKO eské st edoho í v Litom ících, Doly Bílina, ale také zájemc m z ad ve ejnosti; realizoval 2 p ednášky Minerály a horniny Teplicka pro školy, podílel se na p íprav XX. výstavy minerál na zámku v Klášterci nad Oh í a publikoval 1 odborný lánek. Ing. R. Vl ek poskytl 23 odborných konzultací zájemc m z ad ve ejnosti, tisku a zájmových sdružení, uskute nil 17 komentovaných prohlídek pro školy (pro celkem 336 d tí) a vydal 1 odborný lánek.

Mimo plán se M. Rado podílel na p íprav a realizaci 4. seminá e Odborné skupiny vulkanologie p í eské geologické spole nosti, který se konal ve dnech 6. - 7. 10. 2014 na Dlouhé Louce u Oseka. Seminá pod záštitou RMT byl organizován spole n s eskou geologickou spole ností a eskou geologickou službou v Praze. Na seminá í se setkala celkem 20 odborník r zných v d o Zemi, jejichž výzkum se n jakým zp sobem dotýká sopek a sope né innosti. Krom 18 ú astník z n kolika eských institucí, jako jsou eská geologická služba, Geofyzikální ústav AV R, Geologický ústav AV R, Miligal, P FUK v Praze a RMT, p ijeli také dva hosté z Wroclawské Univerzity. Celkem 17 p ednesených p ísp vk prezentovalo pr ez sou asnými aktivitami výzkumu. Tisková zpráva o konání seminá e byla publikována v Teplickém deníku .239 ze dne 11. 12. 2014.

V deckovýzkumná innost

M. Rado pokračoval v systematickém výzkumu paleontologických lokalit terciéru eského st edoho í, v rámci kterého realizoval 36 pracovních cest, z toho 21 za ú elem terénního pr zkumu, dokumentace a vlastní akvizí ní innosti. Ostatní cesty byly realizovány za ú elem excerptce literárních archivních fond a konzultací s odborníky. V rámci terénní innosti byly nap íklad navštívěny tyto lokality: Brná - Slune ní strá , údolí Labe u Va ova, Salesiova výšina u Oseka, Ryjice - l mky u cesty k hradu Blansko, Vysoký Ostrý, Pr elská rokle, Rýzmburk, vrch Stropník, p írodní památka Vrása, Skalní údolí a Vl í d l u Oseka - projevy historické d lni t žby, hn dlouhelný velkolom Doly Nástup Tušimice, Matrý u Sebusína, Rytina sout ska, Kundratice - Jezuitská rokle, Loket - motokrosově závodišt , P ebuz - d l Otto, Rolava - d l Sauersack, Horní Blatná - pískovna, T chlovice - kamenolom, Horní Jílové, Sedmiho í u obce Javory - bývalý lom, vrch Trupelník u Ku lína, B ezno u Chomutova, Lovosice - archeologické vykopávky v prostoru budoucí nové výstavby na jihozápadním okraji m sta.

Ing. R. Vl ek a M. Rado uskute nili 8 pracovních cest za ú elem systematického monitoringu obojživelník na výsypkách a inventariza ního pr zkumu Evropsky významné lokality „Kate ina - mok ad“, ve dnech 29. 4. a 3.6. provedli ornitologický monitoring v rámci VII. etapy programu „Jednotného programu s ítání pták v R“ a realizovali 2 poch zky za ú elem s ítání tet ívka obecného na tokaništích na Teplicku v Krušných horách.

Knihovna

Tvorba sbírek

Sbírkové fondy knihovny byly v roce 2014 nákupem a převody rozšířeny o 559 svazků knih.

Odborná správa sbírek

PhDr. J. Michlová a D. Marholdová zaznamenaly v roce 2014 559 inv. sbírkových pedimentů v programu CLAVIUS.

Inventarizace sbírek

Pod vedením PhDr. J. Michlové byla v roce 2014 dokončena revize 493 svazků z fondu rukopisů a bibliofilů.

Budování depozitářů a manipulace se sbírkami

D. Marholdová v roce 2014 provedla pravidelné kontroly stavu, uložení, zabezpečení a fyzikálních podmínek knihovnických sbírek. PhDr. J. Michlová pokračovala v úpravě a přesunu části fondu zámecké knihovny do depozitářů a převodního barokního knihovnického mobiliáře. Příměstnost knihovny byla v roce 2014 ovlivněna výměnou oken ve všech knihovnických depozitářích a kancelářích na teplickém zámku a malováním trezorového depozitáře.

Konzervace a restaurování sbírek

Vedoucí knihovny PhDr. J. Michlová vypracovala návrh na restaurování 1 starého tisku a 1 rukopisu z programu ISO Ministerstva kultury R pro rok 2015. Dále byl v roce 2014 proveden konzervátorský zásah na 314 svazcích z knihovnických sbírek a 2x provedena desinfekce knižních fondů.

Služby veřejnosti

Ze sbírkových fondů knihovny bylo vypraveno 35 svazků sbírkových knih na výstavy mimo RMT (9 reverzů) a 1099 svazků v rámci badatelských návštěv. PhDr. J. Michlová uskutečnila 6 přednášek, zúčastnila se 1 konference, poskytla 170 konzultací, zodpověděla 1552 dotazů a publikovala 5 odborných článků.

Mimo plán v závěru roku 2014 na výzvu editore RMT vedoucí knihovny zahájila jednání o vyklizení barokní knihovny ve vnitřním zámku, souhlasně dojednala restaurátorský průzkum stropu s restaurátorkou Mgr. K. Prokopovou, pořídila soupis nábytku a opatřila plány a informace k historii knihovny.

Prezentace sbírek

PhDr. J. Michlová v roce 2014 připravila 2 exponáty mše - v závěru První veřejné představení v Teplicích a v srpnu Mozart a Salieri v Teplicích, a vydala druhé upravené vydání publikace ZÁMECKÉ DIVADLO V TEPLICÍCH - Divadelní cedule ve sbírce knihovny muzea.

V deckovýzkumnáinnost

PhDr. J. Michlová v roce 2014 pokračovala v práci v pracovní skupině pro staré tisky 16. - 1. poloviny 19. století při Národní knihovně v Praze, katalogizovala staré tisky historické knihovny v Oseku a uspořádala odborný seminář pracovníků knihoven muzeí a galerií Ústeckého kraje.

Odborná knihovna

Odborné pracovnice knihovny v roce 2014 evidovaly 491 svazků odborné literatury a 1763 výtisků periodického tisku, provedly jmennou katalogizaci 969 záznamů a systematickou katalogizaci 1970 inv. odborné literatury a zajistily 300 záznamů do Souborného katalogu Národní knihovny v Praze. V souladu s Výpovědí o ním řádem knihovny RMT bylo započteno 1073 knih a časopisů z odborné knihovny, zajištěno 1137 badatelských návštěv (včetně 31 uživatelů internetu) a pořízeno 72 kopií pro badatele. Zkoušen byl pořízen informativní soupis přírodních knihovny a pokračovalo se v tvorbě on-line katalogu odborné literatury muzejní knihovny.

Útvar editelů a oddělení muzejních služeb

Pracovnice pro styk s veřejností V. Tichá zajišťovala komunikaci muzea s veřejností, koordinovala všechny akce, které RMT uspořádalo v roce 2014 pro veřejnost a aktualizovala prezentaci muzea na internetu (www.muzeum-teplice.cz), včetně facebooku.

Pracovnice výtvarné a propagační dílny H. Soumarová aranžovala všechny muzejní výstavy, včetně Exponátů muzea.

Fotograf J. Kašpar prováděl systematickou fotodokumentaci dle požadavků odborných pracovníků a fotograficky dokumentoval výstavy a další akce pořádané v RMT v roce 2014.

Vedoucí oddělení muzejních služeb M. Pecka spolupracoval se správci depozitářů při vhodném ukládání sbírkových předmětů v depozitářích, prováděl pravidelné kontroly klimatických podmínek jejich uložení a uskutečnil insekticidní ošetření zábradlí v knihovně v Oseku.

Pracovníky konzervátorských a restaurátorských dílen bylo v roce 2014 dle dlouhodobých plánů ošetřeno, restaurováno nebo konzervováno 296 sbírkových předmětů (15 mincí, 27 mincí, 29 obrazů, 6 grafik a 219 kombinovaných předmětů). Bylo spolupracováno na výrobě archeologických modelů na výstavu „RADOVESICE - příběh jedné zmizelé vesnice“, byla zajištěna ochrana stropů a ořezání předmětů v výměnách oken v budově teplického zámku, proběhla konzervace lidového mobiliáře a pro vybudování nové expozice v Muzeu Krupka, byla dokončena rekonstrukce vitrín v numismatickém kabinetu i přesezení ořezání lidového nábytku při stropování z Jimlína do depozitáře v Krupce. Mimoto i v roce 2014 probíhala ořezání, konzervace a restaurování sbírkových předmětů dle momentálních potřeb jednotlivých oddělení (na výstavy, výpovědi a podobně).

K. Dlabáková provedla v roce 2014 obnovu a drobné opravy 314 knih, vyrobila 35 obalů na divadelní plakáty a konzervovala 1 starý tisk z knihovnických sbírek.

Mimo plánu v roce 2014 V. Gešev na zakázku provedl konzervaci stěn a klenby sálu pro Oblastní muzeum v Lounech, K. Dlabáková konzervovala 108 stříbrných bankovek a V. Majerová opravila 2 sádrové odlitky zvonů.

Provozní - technické oddělení

Bezúplatný provoz Regionálního muzea v Teplicích je zajišťován provozními pracovníky muzea, mezi které patří elektrikář, zedník, uklízečka, pracovníci truhlářské a zámečnické dílny, denní a noční dozor, průvodci expozicemi a domovníci. Vedoucí provozního oddělení M. Kotek zodpovídá za správu všech budov, ve kterých RMT vyvíjí svou činnost a řídí veškeré stavební úpravy a další činnosti, které jsou v RMT prováděny.

Údržba objektů

Pracovníci provozního - technického oddělení v roce 2014 provádějí bezúplatně údržbu objektů RMT - na zámku v Teplicích, v Archeologickém depozitáři v Sobědruhách, v depozitáři ve Fojtovicích a v Muzeu Krupka.

V roce 2014 byla opravena elektroinstalace v podzemí zámku v Teplicích, byl obnoven elektroinstalací zabezpečovací systém v Muzeu Krupka a pokračovalo restaurování umělecké grotty a budování místnosti pro návštěvníky.

SVATBA V KRYPTU (5. 7. 2014)

*Regionální muzeum v Teplicích nabízí k pronájmu zámečnické prostory k pořádání společenských akcí: * SVATBY * UZAVÍRÁNÍ REGISTROVANÉHO PARTNERSTVÍ * PŘEDÁVÁNÍ VÝSLEDNÍ * FIREMNÍ AKCE * SYMPOZIA * KONCERTY * OSLAVY * RECITÁLY * BESEDY * a podobně.*

SVATBA V ROKOKOVOM SÁLE (21. 9. 2014)

Ohlédnutí za Jitkou Budinskou a Jaroslavou Dvořákovou

Je to již rok co jsme se my, členové historického oddělení, museli vyrovnat s odchodem dvou jeho „duší“. Bývalé dlouholeté vedoucí oddělení Mgr. Jitky Budinské a správkyně depozitáře Jaroslavy Dvořákové, která byla zárukou dohledání všeho, co se ve sbírkách může skrývat.

Jitka Budinská patřila ke generaci historiků, kteří nastupovali do muzejních institucí v šedesátých letech a snažili se převést sbírky do odborného modu, který by sloužil především jako základ předávání v domostí veřejnosti. Zdravotní nelehkost správy sbírek a zdravotní požadavala dodržování jejich zásad. My, kteří jsme měli možnost projít jejím vedením, jsme sice v některých okamžicích nelibě nesli její práci, ale po letech děkujeme. Pochopili jsme, že je to vedení k práci, poctivosti a radosti z práce.

Jitka Budinská v teplickém muzeu položila také základ unikátnímu projektu, který trvá již přes století. Obrazovou dokumentací architektonických a urbanistických změn prováděnou v určitých časových intervalech se vytvořilo jediné zmapování vývoje, které je využitelné v mnoha oborech.

Jaroslavu Dvořákovou do muzea zavála náhoda, když při snaze vyšetřit jednu z mnoha tíživých životních situací, šla po skončení mateřské dovolené kolem muzea a napadlo ji, zeptat se na práci. Absolvovala střední keramickou školu bylo dostatečnou přípravou k jejímu přijetí na pozici správce depozitáře v etn. depozitáře a porcelánu a keramiky. Za léta strávená v muzeu se stala „muzejnicí“ téměř i duší a přípravou ve funkci správce depozitáře dokázala zúročit i v odborné práci.

*Jaroslava Dvořáková, roz. Glogarová
(† 15. 1. 2014, v muzeu od roku 1971)*

*Mgr. Jitka Budinská, roz. Horutová
(† 5. 3. 2014, v muzeu od roku 1962)*

Často na obě vzpomínáme, dožadujeme se rady i povzbuzení, když se omlouváme za lenost, která by mohla vzbudit jejich nesouhlasnou reakci. Chybí nám předávání poznatků z neutuchající touhy po v domostech, schází nám jejich smysl pro humor i jemné sarkastické poznámky a postrádáme povstání, když ušmýrně, Jaroslavův pesimismus, který nás udržoval v realitě.

Jitce Budinské předkazila nemoc dokončení dlouhodobých pracovních plánů již v roce 2008. I přes velké zdravotní potíže, ale stála aspoň částečně předat potěbnou agendu i studijní materiály svým nástupcům. Jarka Dvořáková odešla náhle uprostřed rozdělané práce, nestihla zrealizovat své plány, ani si užít prostoru k bádání, který se jí otevřel po předání správy depozitáře. Jitka a Jarka jsou nenahraditelné, naplnil se však jejich úkol. V chodu dějin teplického muzea zanechaly obě svou jedinečnou stopu, kterou budou vyhledávat i další generace muzejníků. Děkujeme. *Za Historické oddělení sepsala Slávka Chleborádová*

SEZNAM PRACOVNÍKŮ RMT V ROCE 2014

editel

Ing. Bohuslav Boček

Statutární zástupce

Ludmila Buryšková

Útvar editelů

Zdenka Vlčková

asistentka editelů, personalistka

Bc. Kateřina Suchá

dokumentátorka, centrální evidence

Mgr. Eva Klášterková

organizační poradkyně

Irena Šillerová

kontrolorka

Jan Kašpar

fotograf, bezpečnostní referent

Hana Soumarová

propagační referentka

MgA. Jitka Bažantová

výstavní kasařka (na MD)

Vlasta Tichá

pracovnice vztahů ke společnosti

Ekonomické oddělení

Ludmila Buryšková

vedoucí oddělení, finanční referentka

Anna Nováková

pokladní

Alena Veselá

mzdová účetní

Jana Stehlíková

účetní

Ing. Bohuslav Matouš

správce výpočetní techniky

Vladimír Tymich

idi

Archeologické oddělení

PhDr. Lucie Kursová

vedoucí oddělení

Blanka Linhartová

dokumentátorka

Milena Cestrová

fotografka

PhDr. Jindřich Štefl

archeolog

Doc. PhDr. František Gabriel, Ph.D.

archeolog (do 31. 5.)

Martina Svobodová

konzervátorka, restaurátorka

Marcela Jurenková

konzervátorka (do 30. 9.)

Mgr. Kateřina Viktorová

archeoložka

Mgr. Jaroslav Hudec

archeolog

PhDr. Jiří Waldhauser, CSc.

archeolog (do 31. 5.)

Mgr. Kateřina Laufová

kurátorka

Historické oddělení

PhDr. Bohuslava Chleborádová

vedoucí oddělení, kurátorka

Nina Holánová

správce depozitáře

Mgr. Pavlína Boušková

kurátorka

Hana Vilímová
kurátorka, správkyň depozitá e (do 31. 12.)

Jaroslava Dvo áková
správkyň depozitá e (do 15. 1.)

Petra Pazderníková
správkyň depozitá e

Bc. Kate ina Suchá
kurátorka, správkyň depozitá e

Bc. Markéta Kašparová
kurátorka

Mgr. Viktor Keller
kurátor

Marie Pekárková
dokumentátorka

Marcela Jurenková
dokumentátorka (od 31. 10.)

P írodov dné odd lení

Miroslav Rado
vedoucí odd lení, kurátor, správce depozitá e

Jitka Vlasáková
dokumentátorka

Ing. Roman Vl ek
dokumentátor

Knihovna

PhDr. Jana Michlová
vedoucí odd lení, kurátorka

Giliola Šašková
knihovnice

Renata Svobodová
knihovnice (do 18. 12.)

Dana Marholdová
knihovnice

Miroslava Kraflová
knihovnice

Provozní odd lení

Milan Kotek
vedoucí odd lení, referent majetkové správy

Jan Hirschkorn
zedník

Jaroslav Soukup
truhlá

Martin Herbst
záme ník

Petr erný
elektriká

Jaroslava Faiglová
uklíže ka

Jana Soumarová
uklíže ka

Slávka Koliandrová
uklíže ka

Renata Kollárová
pr vodkyn

Ji í Batelka
pr vodce

Klaus Thuma
pr vodce

Dana Svítilová
z ízenkyn v kulturním za ízení

Erika Bálková
z ízenkyn v kulturním za ízení

Jitka Jiránková
z ízenkyn v kulturním za ízení

Jaroslava Martin
z ízenkyn v kulturním za ízení (od 20. 3. do 31. 12.)

Markéta Koblihová
z ízenkyn v kulturním za ízení

Vlasta Soorová
z ízenkyn v kulturním za ízení (od 4. 9.)

Hana Jonášová
z ízenkyn v kulturním za ízení

Jaroslava Bittnerová
z ízenkyn v kulturním za ízení (do 31. 8.)

Eva Beranová
z ízenkyn v kulturním za ízení

Josef Kub
domovník

Petr Höhnel
no ní vrátný

Milan Chovaník
no ní vrátný

Dalibor Stehlík
no ní vrátný

Konzervátorské oddělení

Miloš Pecka
vedoucí oddělení, konzervátor, preparátor

Vasil Gešev
konzervátor, restaurátor

Vladislava Majerová
konzervátorka, restaurátorka

Kateřina Dlabová
konzervátorka, restaurátorka

MALÁ STATISTIKA ROKU 2014

Počet stanic celkem (fyzický stav/počet tený stav)	64(55,81)
Počet evidenčních sbírkových podmět a jejich soubor k 31.12.2014	461 578
<i>z toho digitalizovaných</i>	121 234
<i>z toho počet knihovních jednotek k 31.12.2014</i>	85 920
Počet evidenčních děl psaných za rok 2014	791
Výdaje na nákup sbírkových podmět v roce 2014	72.000,- K
Náklady na rekonstrukci a údržbu objektů RMT v roce 2014	1.262.000,- K
Počet inventarizovaných evidenčních sbírkových podmět nebo jejich soubor v roce 2014	73 493
Počet evidenčních sbírkových podmět nebo jejich soubor vyřazených ze sbírky v roce 2014	30
Počet zkonzervovaných a zrestaurovaných sbírkových podmět v roce 2014	3 398
Počet zpracovávaných vědeckých výzkumných úkolů v roce 2014	12
Počet badatelských úkonů (návštěvy, konzultace, dotazy apod.) v roce 2014	1 163
Počet zájemců sbírkových podmět celkem za rok 2014	134
Počet výpůjček sbírkových podmět celkem za rok 2014	186
Počet vydaných publikací	4
Počet uspořádaných výstav v RMT v roce 2014	21
<i>výstavy z vlastních sbírek 5</i>	
<i>výstavy ve spolupráci 11</i>	
<i>výstavy v pronájmu 5</i>	
Exponátové síce	12
Počet doprovodných akcí konaných v RMT v roce 2014	17
Počet programů pro školy konaných v RMT v roce 2014	31
Za vstupné v roce 2014 vybráno celkem	310.000,- K
Návštěvníci RMT v roce 2014 celkem	23 808
<i>expoziční 7 431</i>	
<i>výstavy 12 657</i>	
<i>doprovodné akce 1 880</i>	
<i>programy pro školy 840</i>	
<i>exponátové síce cca 1 000</i>	

HOSPODA ENÍ V ROCE 2014

P ÍJMY

P íjmy celkem	cca 26 878 000,- K
P ísp vek na provoz od z izovatele Ústeckého kraje	22 687 000,- K
P ísp vek na provoz ze státního rozpo tu	83 000,- K
P íjmy z vlastní innosti	1 140 000,- K
<i>z toho p íjmy ze vstupného</i>	<i>310 000,- K</i>
<i>z toho p íjmy z prodeje upomínkových p edm t , publikací apod.</i>	<i>38 000,- K</i>
Ostatní výnosy výše neuvedené	2 968 000,- K

VÝDAJE

Výdaje celkem	cca 25 787 000,- K
Mzdové náklady	13 121 000,- K
Sociální a zdravotní pojišt ní	4 433 000,- K
Ostatní osobní náklady	265 000,- K
Ostatní sociální náklady	435 000,- K
Výdaje na nákup sbírkových p edm t	72 000,- K
Náklady na restaurování a konzervování	330 000,- K
Spot eba materiálu, energie, zboží a služeb	3 746 000,- K
Ostatní náklady výše neuvedené	18 254 000,- K

HLAVNÍ ÚKOLY ROKU 2015

- restaurování grotty a „sala terrena“ a realizace místnosti pro návštěvníky
- vydání katalogu k výstavě české zpěvné mušle Teplice
- uspořádání XI. teplické muzejní noci a výstav z vlastních sbírek - Teplicko mezi válkou a mírem, 50. výročí ukončení výroby v Mstišovské sklárně z historických sbírek, a české zpěvné mušle Teplice z knihovnických sbírek
- vybudování nové expozice v Muzeu Krupka a ve výstavní síni teplického zámku

KONTAKTNÍ ADRESY

Regionální muzeum v Teplicích, p. o.
 Zámecké náměstí 14
 415 01 Teplice
 tel.: 412 359 000
 info@muzeum-teplice.cz
 www.muzeum-teplice.cz
<https://www.facebook.com/muzeum.teplice>

Muzeum Krupka
 Husitská 21,
 417 41 Krupka
 tel.: 417 862 042

Archeologický depozitář
 a specializovaná muzejní pracoviště
 Srbická 479, 415 10 Teplice -
 Sobešovice
 tel.: 417 553 130 - 9